

ЗМІСТ
Засідання двадцять перше, ранкове
(Четвер, 5 листопада 2015 року)

Внесення змін до порядку денного пленарного засідання	...3, 85
Інформація Прем'єр-міністра України Яценюка А.П. щодо законотворчої роботи	...7
Прийняття за основу проектів законів про внесення змін до: Закону України “Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту” щодо вдосконалення процедури документування осіб	...9
деяких законодавчих актів України щодо удосконалення положень судового захисту іноземців та осіб без громадянства та урегулювання окремих питань, пов'язаних з протидією нелегальній міграції	...14
Цивільного процесуального кодексу України щодо встановлення факту народження або смерті на тимчасово окупованій території України	...21
Прийняття за основу проекту Трудового кодексу України	...29
Прийняття Закону “Про зовнішню трудову міграцію”	...66
Голосування проекту Постанови “Про внесення змін до Постанови Верховної Ради України “Про обрання голів, перших заступників, заступників голів, секретарів, членів комітетів Верховної Ради України восьмого скликання та обрання голови, першого заступника, заступників голови, секретаря та членів Спеціальної контрольної комісії Верховної Ради України з питань приватизації”	...86
Заяви народних депутатів України щодо голосування	...88

[Результати поіменної реєстрації](#)

[Результати поіменного голосування](#)

ЗАСІДАННЯ ДВАДЦЯТЬ ПЕРШЕ

Сесійний зал Верховної Ради України

5 листопада 2015 року, 10 година

Веде засідання Голова Верховної Ради України
ГРОЙСМАН В.Б.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Доброго ранку, шановні колеги народні депутати! Прошу всіх заходити до залу, займати свої місця, підготуватися до реєстрації. Сьогодні надзвичайно відповідальний день. Учора ми попрацювали, прийняли рішення, які можна назвати досить результативними. Ратифікація низки угод дала можливість спростити умови продажу українських товарів у режимі країн — членів СОТ. За попереднім розрахунком, економія щодо митного оформлення для України становитиме 13–15 відсотків. До того ж ми ратифікували низку угод щодо авіасполучення.

Сьогодні в нас надзвичайно відповідальний день. Ми маємо розглянути питання безвізового режиму. Як було сказано раніше, на сьогодні заплановано такий порядок: розгляд блоку питань щодо реалізації плану безвізового режиму для українців, щодо зменшення ренти на газ, надзвичайно важливе питання про продовження мораторію на продаж земель сільськогосподарського призначення. Ми розглянемо сьогодні проект Трудового кодексу України. Усі ці питання надважливі.

Окремо розглянемо питання щодо виборів на Донбасі — на тих територіях, де вони не відбулися. Це персональна відповідальність кожного народного депутата за його позицію, за участь у засіданнях Верховної Рад, за голосування.

Я закликаю всіх об'єднатися сьогодні навколо надання можливості кожному українському громадянину вільно пересуватися Європейським Союзом. Парламент має врешті-решт зробити фундаментальний крок, щоб залізна завіса, яка десятиліттями

відділяла нас від єдиної європейської родини, рухнула, і люди змогли спокійно пересуватися країнами Європи без черг у посольствах, консульствах. Я вважаю, що це питання для нас надзвичайно важливе, як і ті, про які ми щойно говорили.

Закликаю всіх до консолідації, до нормальної, системної, якісної роботи для досягнення позитивного результату. Маємо розглянути питання порядку денного і прийняти всі необхідні рішення.

Шановні колеги, прошу підготуватися до реєстрації. Прошу увімкнути систему “Рада”. Реєструємося.

Шановні колеги, у залі зареєструвалися 317 народних депутатів. Ранкове засідання Верховної Ради оголошується відкритим.

Шановні колеги! Увага! Хочу вас поінформувати, що в залі Верховної Ради присутні наші партнери й колеги — депутати Європейського парламенту, а саме: керівники і члени Комітету Асоціації Україна — Європейський Союз на чолі з паном Пленковичем (давайте привітаємо!), співголова комітету — наш колега Остап Семерак і посол Європейського Союзу в Україні Ян Томбінський (*Оплески*). Друзі, ми дуже вдячні вам за те, що саме сьогодні, у цей важливий момент, ви з нами.

Шановні колеги, давайте привітаємо колегу народного депутата Віктора Васильовича Бондаря з днем народження. Вітаємо, Вікторе Васильовичу!

Шановні колеги, порядок денний сформований таким чином... Шановні колеги народні депутати! У залі присутній Прем'єр-міністр України Арсеній Петрович Яценюк. Вітаємо!

Шановні колеги, давайте порадимося, чи зможемо ми одразу перейти до включення питань, визначених розкладом на сьогодні, до порядку денного сесії. Я прошу всіх народних депутатів зайняти свої місця. Я оголошу сигнальне голосування, щоб ми з'ясували, чи буде достатньо голосів для прийняття рішення про включення питань до порядку денного, зокрема законопроектів, що стосуються лібералізації візового режиму. Шановні колеги, займіть свої місця, будь ласка.

Шановні колеги, підготуйтеся, будь ласка, до сигнального голосування щодо включення до порядку денного законопроектів для розгляду та прийняття рішення після розгляду комітетами.

Проект Закону “Про внесення змін до Кодексу адміністративного судочинства України щодо негайного розгляду судами позовів про примусове видворення або щодо затримання з метою ідентифікації та забезпечення примусового видворення іноземців та осіб без громадянства або забезпечення передачі іноземців та осіб без громадянства відповідно до міжнародних договорів про реадмісію” ([№3154](#)). Зараз проведемо сигнальне голосування. Якщо буде недостатньо голосів, перейдемо до розгляду питання в першому читанні відповідно до порядку денного. Домовилися?

Шановні колеги, сигнальне голосування щодо включення до порядку денного законопроекту №3154, внесеного урядом України. Готові? Голосуємо, шановні колеги, це сигнальне голосування щодо включення до порядку денного сесії.

“За” — 221.

Рішення не прийнято.

Майже достатньо голосів.

Шановні колеги, сконцентруйтеся, будь ласка. Включення до порядку денного законопроекту №3154, внесеного урядом. У нас є три урядові законопроекти, що стосуються лібералізації візового режиму.

Прошу голосувати. Прошу підтримати включення до порядку денного. Голосуємо. Прошу підтримати.

“За” — 227.

Рішення прийнято. Дякую.

Колеги, прошу підтримати пакет законопроектів щодо безвізового режиму, який буде доопрацьовано.

Проект Закону “Про внесення змін до деяких законів України щодо документів, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус, на виконання зобов’язань України з лібералізації візового режиму з Європейським Союзом” ([№3224](#)).

Це лише включення до порядку денного, ми не обговорюємо. Прошу голосувати щодо включення до порядку денного законопроекту №3224. Будемо розглядати. Включення до порядку денного сесії.

“За” — 235.

Рішення прийнято.

Проект Закону “Про забезпечення проведення голосування на чергових виборах депутатів міських рад та міських голів у містах Красноармійську та Маріуполі Донецької області у 2015 році” ([№3371](#), [№3371-1](#)). Питання потребує врегулювання. Прошу включити його до порядку денного. Будемо розглядати і визначатися.

Прошу голосувати за включення до порядку денного.

“За” — 237.

Рішення прийнято.

Дякую, шановні колеги.

Проект Закону “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо невідворотності покарання осіб, які вчинили тяжкі та особливо тяжкі злочини” ([№3196](#)). Це питання включення до порядку денного сесії. Вчора Антон Геращенко доповідав законопроект №3196. Прошу голосувати.

“За” — 186.

Рішення не прийнято.

Немає необхідної кількості голосів.

Проект Закону “Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України щодо строків досудового розслідування” ([№3197](#)). Прошу визначатися щодо включення до порядку денного сесії. Прошу підтримати пропозицію про включення до порядку денного законопроекту №3197. Прошу голосувати.

“За” — 168.

Рішення не прийнято.

Немає необхідної кількості голосів.

Проект Закону “Про внесення змін до Закону України “Про Державний бюджет України на 2015 рік” щодо видатків Державного управління справами” ([№3191](#)). Прошу голосувати щодо включення до порядку денного сесії.

“За” — 202.

Рішення не прийнято.

Важливий проект Закону “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо діяльності Національної поліції” ([№3387](#)). Це законопроект щодо діяльності Національної поліції. Прошу підтримати пропозицію про включення до порядку денного сесії. Прошу голосувати.

“За” — 216.

Рішення не прийнято.

Як немає голосів? Це включення законопроекту до порядку денного.

Колеги, ще раз. Проект Закону “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо діяльності Національної поліції” ([№3387](#)). Прошу підтримати пропозицію про включення до порядку денного.

Юрій Луценко, 1 хвилина. Поясніть, у чому суть питання. Законопроект №3387. І переходимо до розгляду питань порядку денного.

ЛУЦЕНКО Ю.В., член Комітету Верховної Ради України з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, партія “Блок Петра Порошенка”). Шановний пане Голово! Шановні колеги! Прохання включити до порядку денного і навіть прийняти рішення щодо законопроекту, яким пропонується ввести поняття “Національна поліція” до великого переліку законів, де все ще значиться “міліція” або МВС.

Пояснюю: 7 листопада настане “червоний день календаря”, коли пострадянська міліція зникне, а на її місці має функціонувати

виключно Національна поліція України. У багатьох законах — про страхування, про захоронення, про інші необхідні простим людям речі — виписано слово “міліція”. У законопроекті пропонується замінити слово “міліція” словами “Національна поліція”. Це дасть можливість українцям у повсякденному житті керуватися законодавчими актами для захисту своїх прав.

Прохання підтримати суто технічний законопроект, але дуже важливий для реалізації прав мільйонів наших виборців.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую за пояснення, Юрію Віталійовичу. Прошу підтримати пропозицію про включення до порядку денного даного законопроекту. Прошу голосувати.

“За” — 253.

Рішення прийнято. Дякую.

Шановні колеги, низку кадрових питань ми розглянемо трохи пізніше. Шановні колеги, перед початком розгляду питань порядку денного запрошую до слова Прем'єр-міністра України Арсенія Петровича Яценюка. Будь ласка.

ЯЦЕНЮК А.П., *Прем'єр-міністр України*. Вельмишановний пане Голово! Шановні парламентські фракції! Фракції коаліції! Дорога фракціє “Народний фронт”! Насамперед хочу відзначити дуже високий рівень співпраці між урядом і Верховною Радою. Окремо дякую всім членам парламенту за те, що ми дійшли згоди практично щодо всіх законопроектів, які необхідно прийняти. Справді, під час підготовки даних законопроектів до другого читання комітети та уряд пішли назустріч одне одному. Ми можемо сміливо сказати, що левову частку законопроектів сьогодні буде прийнято у другому читанні та в цілому.

Я почну з технічних речей, щоб не було протистояння в парламентській залі стосовно окремих законопроектів, щоб ми одразу прийняли рішення щодо подальшої законотворчої роботи. Пане Голово, така пропозиція до вас. У зв'язку з тим, що вчора

під час засідання комітету ми не дійшли остаточної згоди стосовно законопроекту [№3224](#) щодо підтвердження громадянства України, посвідчення особи чи її спеціального статусу, уряд готовий до його повернення на доопрацювання з урахуванням вчорашніх консультацій із фракціями. На наступному пленарному тижні ми готові презентувати законопроект парламенту, прийняти за основу і в цілому, якщо на це буде воля народних депутатів. Окремо хочу також зазначити, що голова комітету пані Денісова зробила дуже важливі кроки, щоб провести проект Трудового кодексу. Окрема подяка їй від уряду.

Певне непорозуміння викликали законопроекти [№2540a](#) і [№2541a](#). Є прохання під час їх розгляду не змінити суть і форму, а пройти по всіх поправках, запропонованих до другого читання, щоб закони, які ми приймаємо, відповідали критеріям, визначеним Європейським Союзом. Тобто пройти по всій таблиці та проголосувати відповідні поправки.

Шановні народні депутати! Сьогодні я відбуваю до Риги, де пройде зустріч чотирьох прем'єр-міністрів: трьох країн — членів Європейського Союзу та України. Головні питання порядку денного цієї зустрічі: забезпечення безвізового режиму для українських громадян, виконання плану реформ, допомога Україні з боку Європейського Союзу у проведенні реформ. Нам допомагатимуть лише тоді, коли ми самі собі допоможемо.

Звертаюся до членів парламенту з проханням проголосувати сьогодні всі законопроекти, щоб дати додаткові аргументи європейським партнерам, що українські громадяни заслуговують на безвізовий режим. Український парламент знає, що таке політична відповідальність і політична єдність, прийме всі закони, необхідні для забезпечення безвізових поїздок громадян України до Європейського Союзу.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, у нас є ще один законопроект щодо змін до бюджету. Бюджетний комітет просить ще раз поставити на голосування пропозицію про його включення до порядку денного.

Проект Закону “Про внесення змін до Закону України “Про Державний бюджет України на 2015 рік” щодо видатків Державного управління справами” ([№3191](#)), він є в розкладі. Прошу голосувати лише за включення до порядку денного.

“За” — 215.

Рішення не прийнято.

Колеги, ідеться про включення до порядку денного за пропозицією бюджетного комітету законопроекту №3191 про внесення змін до Державного бюджету на 2015 рік. Ще раз прошу визначитися шляхом голосування.

“За” — 223.

Рішення не прийнято.

Слухайте, колеги...

Дякую. Ідемо далі. Ми ще зможемо повернутися до включення питань до порядку денного.

Шановні колеги, проект постанови №3115 про внесення змін до Постанови Верховної Ради України про обрання... А, це в нас кадрові питання. Я думаю, що ми їх розглянемо пізніше.

Розглядається проект Закону “Про внесення змін до Закону України “Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту” щодо вдосконалення процедури документування осіб” ([№3155](#)). Шановні колеги, є пропозиція розглянути даний законопроект за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

“За” — 182.

Рішення прийнято. Дякую.

Доповідає перший заступник голови Державної міграційної служби України Соколюк Максим Юрійович. Будь ласка.

СОКОЛЮК М.Ю., *перший заступник голови Державної міграційної служби України*. Шановний Володимире Борисовичу! Шановні народні депутати! На ваш розгляд пропонується проект Закону України “Про внесення змін до Закону України “Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту” щодо вдосконалення процедури документування осіб”. Законопроект розроблено Державною міграційною службою України з метою забезпечення приведення строків оформлення та видачі посвідчення біженцям, визначених статтею 10 чинного закону, у відповідність із Законом України “Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус”, статтею 33 якого визначено, що зазначений документ оформлюється та видається протягом 15 робочих днів із дати прийняття рішення про визнання іноземця або особи без громадянства біженцем в Україні.

Пропонується також надати повноваження Державній міграційній службі України в разі виявлення описок у рішеннях про визнання біженцем або особою, яка потребує додаткового захисту, прийнятих до набрання чинності таким законом, приймати рішення про внесення виправлень до вказаних рішень.

Зазначене дасть змогу забезпечити права громадян, яких визнано біженцями або особами, які потребують додаткового захисту в Україні, при наданні відповідних підтверджуючих документів або письмової аргументації на документування із правильними установочними даними.

Реалізація законопроекту не потребує додаткових витрат бюджетних коштів, погоджено без зауважень із Міністерством закордонних справ України, адміністрацією Державної прикордонної служби України, Міністерством фінансів України.

Міністерство економіки України висловило зауваження, які враховано. Міністерство юстиції висловило зауваження в частині нормопроектної техніки, які враховано. Прошу підтримати.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Для співдоповіді запрошується голова профільного комітету Григорій Михайлович Немир. Будь ласка.

НЕМИРЯ Г.М., *голова Комітету Верховної Ради України з питань прав людини, національних меншин і міжнаціональних відносин (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія "Всеукраїнське об'єднання "Батьківщина")*. Шановний пане Голово! Шановні колеги! Комітет з питань прав людини, національних меншин і міжнаціональних відносин 7 жовтня розглянув законопроект №3155. Щойно було пояснено суть змін, вони, швидше, процедурно-технічні, аніж концептуальні.

Ідеться про можливість оперативніше виправляти помилки в разі їх виявлення, щоб уникнути суперечливих даних у документах. У зв'язку з цим треба привести норми закону, до якого запропоновано внести зміни, у відповідність із Законом "Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус". Комітет підтримав внесення поправок. Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради рекомендує прийняти законопроект у першому читанні та за основу. З огляду на технічний характер законопроекту, можливо, варто погодитися на скорочений термін підготовки його до другого читання. Прошу колег народних депутатів підтримати законопроект щодо прийняття за основу.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги народні депутати! Прошу записатися на виступи: два — за, два — проти.

Роман Семенуха, “Самопоміч”. Будь ласка.

СЕМЕНУХА Р.С., член Комітету Верховної Ради України з питань інформатизації та зв'язку (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія “Об'єднання “Самопоміч”). Прошу передати слово Руслану Сидоровичу.

СИДОРОВИЧ Р.М., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія “Об'єднання “Самопоміч”). Шановні колеги! Даний законопроект, на щастя, насправді продуманий, підготовлений, за який можна голосувати. Збільшення строку від семи до 15 днів також обґрунтоване. На превеликий жаль, законопроект №3155 чи не єдиний, насправді якісно розроблений із так званого пакету щодо отримання безвізового режиму.

Якщо Кабінет Міністрів, спеціалісти, які готують законопроекти, згідно з якими ми теоретично зможемо отримати безвізовий режим, надалі так працюватимуть, ми не матимемо безвізового режиму ніколи. Наївно думати, що представники Європейського Союзу нададуть безвізовий режим лише за назви законів, а не за їх суть та дію.

Законопроекти, які ми маємо розглянути в рамках отримання безвізового режиму, треба опрацювати детально по суті, визначити, чи насправді умови, які отримають внаслідок прийняття тих чи інших законів наші громадяни, поліпшать їхнє становище.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Іван Рибак, “Блок Петра Порошенка”. Будь ласка.

РИБАК І.П., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи (одномандатний виборчий округ №202, Чернівецька область, партія “Блок Петра Порошенка”). Виборчий округ №202, Чернівецька область. Шановні колеги! Це по суті технічний законопроект, але тим не менше до другого читання важливо подумати над термінами, протягом яких вносяться зміни, щоб не було умисних затягувань розгляду питань про внесення змін у дані про біженців.

Водночас ми повинні проголосувати законопроект сьогодні, тому що це дуже важливо. Впевнений, що зал підтримає.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ірина Геращенко. Будь ласка, 1 хвилина.

ГЕРАЩЕНКО І.В., голова Комітету Верховної Ради України з питань європейської інтеграції (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, партія “Блок Петра Порошенка”). Шановні колеги! Я хочу взяти слово від Комітету з питань європейської інтеграції. Сьогодні на порядку денному кілька законопроектів, прийняти які належить відповідно до зобов’язань України на виконання плану дій щодо лібералізації візового режиму, саме щодо міграційної політики. Законопроект, який ми розглядаємо, як засвідчили всі колеги, має технічний характер. Рівень його підготовки урядом досить високий. Комітет з питань європейської інтеграції підтримає голосуванням цей законопроект, як і позицію дружнього нам Комітету з питань прав людини, національних менших і міжнаціональних відносин, пана Немирі, що його треба підготувати до другого читання за скороченою процедурою, тому що він містить суто технічні поправки.

Просимо проголосувати за розгляд у першому читанні та за скорочену процедуру розгляду і підготовки законопроекту до другого читання.

Дякуємо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, прошу підготуватися до голосування. Ми почули різні думки щодо законопроекту. Готові голосувати, колеги?

Ставиться на голосування пропозиція про прийняття проекту Закону “Про внесення змін до Закону України “Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту” щодо вдосконалення процедури документування осіб” (№3155) за основу. Прошу голосувати і підтримати.

“За” — 273.

Рішення прийнято.

Законопроект прийнято в першому читанні за основу.

Рухаємося далі. Розглядається проект Закону “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення положень судового захисту іноземців та осіб без громадянства та урегулювання окремих питань, пов’язаних з протидією нелегальній міграції” ([№3159](#)). Є пропозиція доповідача розглянути його за скороченою процедурою. Прошу голосувати щодо розгляду за скороченою процедурою.

“За” — 167.

Рішення прийнято.

Прошу, доповідайте.

СОКОЛЮК М.Ю. Шановний Володимире Борисовичу! Шановні народні депутати! На ваш розгляд пропонується проект Закону України “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення положень судового захисту іноземців та осіб без громадянства та урегулювання окремих питань, пов’язаних з протидією нелегальній міграції”. Законопроект розроблено Державною міграційною службою на виконання рекомендацій ЄС, що містяться у п’ятій доповіді Європейської комісії

щодо прогресу України у виконанні Плану дій щодо лібералізації ЄС візового режиму та з урахуванням директиви ЄС від 2008 року про загальні стандарти та процедури держав-членів для повернення громадян третіх країн за незаконне перебування.

У законопроекті передбачається внести зміни до Кодексу адміністративного судочинства України, доповнивши його новою статтею щодо особливостей провадження у справах про затримання іноземців та осіб без громадянства, які підлягають примусовому видворенню в частині визначення умов та граничних строків затримання таких осіб відповідно до директив ЄС; щодо невідкладності розгляду зазначених категорій справ, а також строків розгляду та оскарження судових рішень; визначити органи, до яких можуть доставлятися іноземці та особи без громадянства з метою встановлення особи та з'ясування обставин правопорушення.

У Законі України “Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства” запропоновано ввести норму щодо удосконалення процедури поміщення іноземців та осіб без громадянства до пунктів тимчасового перебування, а також оформлення цієї категорії осіб у разі видворення на постійне чи тимчасове проживання.

Змінами до Закону України “Про безоплатну правову допомогу” передбачено, що таке право мають біженці та особи, які потребують додаткового або тимчасового захисту своїх прав у разі затримання для ідентифікації та забезпечення примусового видворення з моменту, коли зазначені категорії осіб подали документи для отримання відповідного статусу та оскаржують рішення про своє затримання.

Законопроект погоджено з управлінням Верховного Комісара ООН у справах біженців. Внесення запропонованих змін до законодавчих актів України сприятиме вдосконаленню міграційного законодавства. Прошу підтримати.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Співдоповідає Григорій Михайлович Немиря.
Будь ласка.

НЕМИРЯ Г.М. Шановні колеги! Законопроект №3159 розглянуто на засіданні комітету 29 жовтня. Хочу підтвердити думку колеги із “Самопоміч”, висловлену під час розгляду, що це один із прикладів, коли законопроект, що вноситься на виконання плану дій, розроблено без дотримання процедури Кабінетом Міністрів. З точки зору якості законопроекту, що викликала серйозні зауваження не лише з боку членів комітету, експертного середовища, а й представників самих центральних органів виконавчої влади, він є прикладом того, як не треба готувати законопроекти з такої важливої тематики.

Зокрема, як могло статися, що законопроект, який вноситься на виконання плану дій як пріоритетний, не отримав правової експертизи Міністерства юстиції? Як сталося, що він не погоджений із зацікавленими центральними органами виконавчої влади? Як може бути, що на засіданні комітету представники Служби безпеки України, адміністрації Державної прикордонної служби України, Вищого адміністративного суду висловили серйозні зауваження до законопроекту? Ми маємо прецедент, коли Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради піддало його нищівній критиці з рекомендацією направити на доопрацювання.

У комітеті відбулася бурхлива дискусія, під час якої представник “Народного фронту” запевнив нас, що зробить усе належне, щоб до другого читання законопроект було доопрацьовано. Лише після цього комітет прийняв рішення рекомендувати його для розгляду в першому читанні, але повторюю: він досить сирий, недоопрацьований.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Запишіться, будь ласка, на виступи: два — за, два — проти.

Олег Барна, “Блок Петра Порошенка”.

БАРНА О.С., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань запобігання і протидії корупції (одномандатний виборчий округ №167, Тернопільська область, партія “Блок Петра Порошенка”). Прошу передати слово Ірині Геращенко.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ірина Геращенко.

ГЕРАЩЕНКО І.В. Я дуже дякую шановному колезі Барні. Маю підтвердити висновки, зроблені попередньо шановними колегами із Комітету з питань прав людини, національних меншин і міжнародних відносин. Справді, цей законопроект, на жаль, є прикладом того, як не можна готувати такі серйозні документи, які є зобов'язанням України на виконання Плану дій щодо лібералізації візового режиму.

Стосовно строку внесення до Верховної Ради і зауважень. Так само на засіданні Комітету з питань європейської інтеграції, а потім — фракції “Блок Петра Порошенка” відбулася дуже бурхлива дискусія щодо цього законопроекту. Ми бачимо всі недоліки, які маємо доопрацювати.

Але, беручи до уваги стислі терміни, які на сьогодні має парламент для виконання Плану дій щодо лібералізації візового режиму, хочу звернутися від імені нашої фракції та Комітету з питань європейської інтеграції з проханням підтримати наше рішення — голосувати разом у першому читанні.

Пане Голово, просимо вас дати доручення сформувати робочу групу, яка доопрацює законопроект до другого читання, як ми робили з іншими законопроектами, щоб він був ідеальним. Справді, мова йде про захист людей, які не мають відповідного статусу, це особи без громадянства. Але не врахована ні позиція профільного Міністерства юстиції, ні позиція Міністерства фінансів щодо можливості утримання громадян без відповідного статусу до 18 місяців у пунктах тимчасового перебування.

Комітет з питань європейської інтеграції, наша фракція “Блок Петра Порошенка” вже готові долучитися до якнайшвидшого доопрацювання законопроекту, але сьогодні давайте разом проголосуємо, щоб отримати безвізовий режим.

Дякуємо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Ірино Володимирівно.

Руслан Сидорович, “Самопоміч”. Будь ласка.

СИДОРОВИЧ Р.М. Шановні колеги, я підкажу, де ми можемо знайти додаткові гроші для бюджету України. Нам треба ліквідувати Головне науково-експертне управління і Головне юридичне управління Апарату Верховної Ради, тому що їх висновки нікому не цікаві, їх ніхто не читає.

Водночас, якщо цей законопроект стосується долі іноземців та осіб без громадянства, юридичні “ляпи”, на превеликий жаль, допущені під час підготовки цього законопроекту, не витримують жодної критики. Це прямий конфлікт із Законом “Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства”. Законопроект містить унікальну норму про негайний розгляд питання щодо видворення тоді, коли треба забезпечити особі право на якісний захист її інтересів у судовому порядку, щоб об’єктивно і в законний спосіб вирішити долю громадянина.

Якщо ми не погоджуємося з висновками Головного науково-експертного управління Апарату Верховної Ради, профільний комітет мав би грамотно і обґрунтовано пояснити, чому Верховна Рада повинна не погодитися з висновками Головного науково-експертного управління, яке “розтрощило” даний законопроект. Але жодного слова про те, чому висновок Головного науково-експертного управління Апарату Верховної Ради невірний.

Шановний Кабінете Міністрів! Ті, які готують законопроекти! Розберіться, будь ласка, тому що тема способу видворення іноземців та осіб без громадянства надзвичайно актуальна.

Ця проблема, справді, потребує розв'язання, зокрема щодо візової лібералізації, але не в такий спосіб. Повторюю: за назви законів нам безвізового режиму не дадуть. Європейці читатимуть не тільки назви законів, а також й зміст.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Леонід Ємець, "Народний фронт". Будь ласка.

ЄМЕЦЬ Л.О., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя (одномандатний виборчий округ №221, м. Київ, політична партія "Народний фронт")*. Прошу передати слово народному депутату Логвинському.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Логвинський.

ЛОГВИНСЬКИЙ Г.В., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань прав людини, національних меншин і міжнародних відносин (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія "Народний фронт")*. Шановні колеги! Шановні виборці! Шановні друзі! Хочу насамперед подякувати всім, хто висловив певні зауваження до законопроекту. Водночас треба розуміти, що його мета — не виключно діяльність, пов'язана з наданням безвізового режиму. Законопроект містить багато дуже позитивних норм, розроблених разом з українськими та міжнародними експертами.

Саме тому я погоджуюся, що проблеми існують, але ми повинні знаходити не проблеми, а шляхи їх розв'язання. Саме тому ми вирішили створити робочу групу, до другого читання виправити всі існуючі помилки.

Закликаю присутніх не гальмувати процес, а продовжувати його, доопрацювати законопроект відповідно до норм чинного законодавства, не втрачаючи часу. Прошу всіх підтримати законопроект, проголосувавши за.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Василь Німченко. Будь ласка, 1 хвилина.

НІМЧЕНКО В.І., *член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія "Опозиційний блок")*. Шановні колеги! Звертаю вашу увагу на те, що відбувається спроба ввести до сфери правового регулювання Кодексу адміністративного судочинства України правовідносини, які до неї не можуть відноситися. Адміністративним судочинством передбачено право громадян на захист від свавілля держави, почитайте статтю 2. А ми хочемо інквізиційну норму про видворення громадян перенести саме в Кодекс адміністративного судочинства України. Тому цей законопроект не підлягає розгляду по суті.

Спасибі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, займіть, будь ласка, свої місця. Думаю, що ми вже знайшли компромісне рішення. Я поставлю на голосування пропозицію про прийняття за основу законопроекту №3159, далі створимо робочу групу для підготовки до другого читання. До складу робочої групи увійде народний депутат Сидорович, який її очолить, Логвинський, представники профільного комітету та Комітету з питань європейської інтеграції. Ми внесемо зміни до другого читання і підготуємо, як треба, для врегулювання цього питання. Домовилися? Але зараз маємо такий план.

Друзі, будь ласка, займайте свої місця, готуйтеся до голосування законопроекту №3159 щодо прийняття за основу за умови,

що ми створимо робочу групу і спільно підготуємо його до другого читання.

Прошу підтримати законопроект №3159 за основу. Одразу після голосування дамо доручення щодо створення такої групи.

Прошу голосувати. Прошу підтримати за основу, колеги.

“За” — 273.

Рішення прийнято.

Дякую всім колегам за розуміння.

Руслане Сидорович і народний депутате Логвинський! Очолуйте робочу групу відповідно до доручення Голови Верховної Ради і доопрацьовуйте до другого читання, тому що цей законопроект має важливе значення.

Шановні колеги, розглядається проект Закону “Про внесення змін до Цивільного процесуального кодексу України щодо встановлення факту народження або смерті на тимчасово окупованій території України” ([№3171](#)). Доповідає міністр юстиції Павло Петренко.

Є пропозиція розглянути за скороченою процедурою. Прошу підтримати.

“За” — 181.

Рішення прийнято.

Доповідайте, будь ласка, пане міністр.

ПЕТРЕНКО П.Д., *міністр юстиції України*. Доброго дня, шановні колеги! До вашої уваги пропонуємо проект Закону “Про внесення змін до Цивільного процесуального кодексу України щодо встановлення факту народження або смерті на тимчасово окупованій території України” (№3171). Ви знаєте, що українські громадяни, які проживають на території анексованого Криму, на територіях Донецька і Луганська, що контролюються фактично

російськими бойовиками, мають низку серйозних проблем, зокрема щодо юридичного оформлення фактів народження та смерті, які потребують засвідчення органами державної влади.

На сьогодні держава визначила правове поле: дала можливість реєструвати факти народження або смерті в будь-якому органі реєстрації на території України, яка контролюється органами державної влади. Проте наші громадяни, які там проживають, не мають можливості сформувати пакет документів для такої реєстрації. Тому ми спільно з експертами Ради Європи, громадськими організаціями, активістами розробили даний законопроект, суть якого полягає в тому, що українські громадяни, які хочуть отримати легітимні документи про народження чи смерть, реєстрацію актів цивільного стану, можуть звернутися до будь-якого судового органу на території України і протягом 24 годин отримати рішення суду, який юридично констатуватиме факт народження чи смерті. Ці рішення реєструватимуться у будь-якому РАГСі на всій території України.

Прошу підтримати даний законопроект у першому читанні, надавши можливість українським громадянам, які не хочуть отримувати дефектних, незаконних документів у нелегітимних органах анексованого Криму, Донецька, Луганська, отримати документи на території України. Профільний комітет дав позитивний висновок і просить парламент підтримати в першому читанні даний законопроект.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Співдоповідає голова профільного комітету Руслан Петрович Князевич.

КНЯЗЕВИЧ Р.П., голова Комітету Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, партія "Блок Петра Порошенка").

Дякую, шановний пане Голово! Шановні колеги! Міністр, у принципі, вже переповів квінтесенцію законопроекту. Я думаю, що немає сенсу повторювати. Справді, це надзвичайно актуальна проблема для тих українців, які хочуть, щоб їхні діти отримали українське свідоцтво про народження, а в разі смерті родичів — українське свідоцтво про смерть громадянина. Але є низка питань, на які комітет все ж таки звернув увагу. Я прошу сесійну залу також звернути на них увагу.

Мова іде про те, щоб, як правильно сказав міністр, поширити дію закону на територію Автономної Республіки Крим, місто Севастополь, окремі райони Донецької та Луганської областей. Але ступені регулювання цих територій українським законодавством різні. Якщо на Автономну Республіку Крим, місто Севастополь поширюється дія Закону “Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України”, то по відношенню до окремих районів Донецької та Луганської областей, як ви знаєте, діють лише постанови Верховної Ради.

Коли ми маємо на увазі, що дія закону поширюватиметься на всі території, то комітет звертає увагу на те, що запропоноване загальне формулювання “на окупованій території України, визначеній Верховною Радою України”, можливо, й охоплює ці території. Під час розгляду законопроекту в другому читанні обов’язково треба буде це питанням доопрацювати, щоб не сталося так, що дія закону поширюватиметься виключно на території, врегульовані в законодавчому полі.

Наступне питання. Що стосується цього законопроекту, пропонується передбачити, що будь-який суд поза межами окупованої території може як адміністративний прийняти таке рішення. Однак варто звернути увагу на те, що відповідно до Закону “Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України”, дія якого поширюється на Автономну Республіку Крим та місто Севастополь, такими

судами можуть бути лише місцеві суди міста Києва, визначені Апеляційним судом міста Києва. Тому нам треба в цій частині привести законопроект у відповідність із згаданими законами.

І наостанок. Комітет має застереження з приводу доцільності встановлення 24-годинного присічного строку для розгляду судами такої категорії справ, оскільки за фактом це може ускладнити розгляд питання. Якщо суди не вклатимуться у строки, це означатиме, що люди будуть позбавлені можливості відстояти свої права. Нам варто все ж таки адаптуватися до загальних строків. Ішлося про п'ятиденний строк. Я думаю, що під час розгляду в другому читанні ми обов'язково це питання врегулюємо. Прошу підтримати позицію комітету і прийняти цей законопроект тільки за основу.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Запишіться, будь ласка, на виступи: два — за, два — проти.
Народний депутат Ігор Гузь. Будь ласка.

ГУЗЬ І.В., заступник голови Комітету Верховної Ради України у закордонних справах (одномандатний виборчий округ №19, Волинська область, політична партія "Народний фронт"). Прошу передати слово Логвинському.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Логвинський. Будь ласка.

ЛОГВИНСЬКИЙ Г.В. Шановні колеги! Я хочу підкреслити, що на цей законопроект ми чекали близько року. Це вкрай важливий законопроект, яким пропонується поновити права осіб, які нині захищають нашу державу, а також перебувають в Автономній Республіці Крим, на інших територіях, де проводиться антитерористична операція, у якості заручників.

Ці люди захищають державу, воюють за її незалежність. Саме тому вони стикаються з проблемами щодо неможливості поновлення документів та встановлення зазначених фактів. Якщо ми не змогли захистити належним чином права наших громадян під час анексії, то повинні потурбуватися про них тепер. Саме тому цей законопроект є вкрай важливим і потрібним. Прошу колег підтримати, проголосувавши за.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Семенуха, “Самопоміч”.
Будь ласка.

СЕМЕНУХА Р.С. Прошу передати слово Руслану Сидоровичу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Руслан Сидорович, “Самопоміч”.

СИДОРОВИЧ Р.М. Шановні колеги! Вкотре ми стикаємося з тим, що надзвичайно актуальна проблема щодо встановлення факту народження та смерті наших громадян, які опинилися на окупованих територіях, розв’язується абсолютно некоректно. У нас Крим і Донбас — території тимчасово окуповані чи вже назавжди? Якщо вони тимчасово окуповані, чому ми вносимо зміни до Цивільного процесуального кодексу України, а не до закону про особливий статус окупованих територій? Чому ми плутаємо окреме провадження з позовним провадженням? Яким чином можна в такій категорії справ допускати рішення до негайного виконання? Це однозначно може призвести до порушення прав наших громадян.

Фракція “Самопоміч” підтримає даний законопроект у першому читанні, однак він потребує дуже ретельного доопрацювання. Є висновок Головного науково-експертного управління Апарату Верховної Ради. Слава Богу, що в даному разі комітет

все ж таки спромігся хоча б частково зрозуміти, що цей законопроект дуже далекий від досконалості.

Якщо ми й далі так будемо рухатися до безвізового режиму, то ніколи його не отримаємо. Повторюю: права й інтереси наших громадян треба забезпечувати коректно.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, у мене є одна дуже важлива пропозиція. Ми можемо впливати на якість законопроектів, зокрема, шляхом внесення альтернативних законопроектів. Ми маємо таку можливість. Впевнений, що нам треба частіше її використовувати. Таким чином ми зможемо поліпшити якість прийнятих рішень. Я закликаю це робити.

Юрій Чижмарь. Будь ласка.

ЧИЖМАРЬ Ю.В., член Комітету Верховної Ради України з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, Радикальна партія Олега Ляшка). Шановні колеги! Зрозуміло, що прийняття закону, який передбачав би гарантування конституційних прав громадян, які перебувають на тимчасовій окупованій чи анексованій території, це дуже важливе питання, яке треба вирішувати.

Але в мене питання щодо стилю розгляду. Ми розглядаємо законопроект під кутом візової лібералізації. У пояснювальній записці навіть не вказано, на виконання якого пункту вимог ми приймаємо такий закон, тобто яке відношення він має до візової лібералізації. Водночас я бачу просування подібних законопроектів, що відбувається в розрізі виконання Мінських угод, оскільки ми узаконюємо, імплементуючи в чинне законодавство, норми про якісь особливі режими регулювання правовідносин на окупованих та анексованих територіях.

У мене таке відчуття, що ми вже не говоримо про повернення територій, про те, що до кінця року нам мають повернути під контроль Луганську і Донецьку області. Ми говоримо про те, що має бути якась узаконена окупована територія, для якої ми повинні прийняти не тільки окремих закон про режим цих територій, а й усі нормативні документи, які регулюватимуть буквально все — тобто завтра в нас будуть трудові відносини, будуть сімейно-шлюбні відносини. Таким чином ми створимо якусь окрему федеративну частинку або, можливо, навіть державне утворення.

Я вважаю, що цей законопроект недосконалий, треба зрозуміти його ідеологію. Так само зверніть увагу на строк 24 години. Я не розумію, чому чинним законодавством має бути передбачено загальний порядок щодо окремих проваджень для громадян, які проживають на неокупованій території, та пришвидшений порядок для цих територій. Це поки що незрозуміло.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Рефат Чубаров. Будь ласка, 1 хвилина.

ЧУБАРОВ Р.А., член Комітету Верховної Ради України з питань прав людини, національних меншин і міжнаціональних відносин (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, партія "Блок Петра Порошенка"). Шановний Голово! Шановні колеги! Наша фракція також підтримує прийняття законопроекту в першому читанні. Ми проголосуємо за, тому що повинні системно захищати права громадян України, які перебувають на окупованій території, доти, доки не повернемо цих територій. Маю звернення і вимоги до уряду — розробити законопроект на захист прав громадян. Але не застосовувати ефективніших інструментів для захисту десятків людей, кинутих у підвали ФСБ в Криму, — це неефективно і неправильно.

Пане міністре юстиції, я вимагаю, щоб ви разом із Прем'єр-міністром днями обґрунтували правові підстави і відімкнули від електропостачання кримський півострів. Це буде попередженням за брутальне порушення прав людини, вимогою про негайне звільнення заручників у Криму. Якщо цього не буде зроблено, а лише бездіяльність у цьому напрямі, ми не підтримаємо прийняття.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Голова Комітету з питань європейської інтеграції Ірина Геращенко. Будь ласка, 1 хвилина.

Народні депутати, займайте, будь ласка, свої місця.

ГЕРАЩЕНКО І.В. Шановні колеги! Справді, законопроект кореспондується із зобов'язаннями України щодо плану дій із візової лібералізації в контексті п'ятої доповіді Європейської комісії, яка рекомендує забезпечити виконання заходів у зв'язку з переміщенням на окупованих територіях осіб, які виявилися заручниками ситуації.

На засіданні нашого комітету відбулося досить емоційне обговорення законопроекту. Ми повністю погоджуємося з колегами паном Сидоровичем і паном Князевичем, що його треба доопрацювати до другого читання, зокрема деякі норми, насамперед щодо 24-х годин. Може бути внесено норму про пришвидшений розгляд у суді, але вона має бути реальною.

Стосовно колег, які критикували Мінські угоди. Ви можете критикувати, але людям ми маємо допомагати. Якщо діти, народжені на окупованій території, отримують довідки з якимось незрозумілим орлом і не можуть переїхати згідно з вашою логікою, ми маємо допомогти. Ми маємо забезпечити громадянам України, а на окупованих територіях їх залишається 2,5 мільйона, свободу пересування, а не заважати.

Ідеологія законопроекту правильна. Технічно його треба доопрацювати у профільному комітеті, а зараз — підтримати в першому читанні. Просимо голосувати за.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, шановні колеги.

Займайте, будь ласка, свої місця. Друзі, є повне розуміння того, що за результатами розгляду в першому читанні ми приймемо проект Закону “Про внесення змін до Цивільного процесуального кодексу України щодо встановлення факту народження або смерті на тимчасово окупованій території України” (№3171) за основу. Прошу підготуватися до голосування.

Прошу голосувати і підтримати, шановні колеги.

“За” — 300.

Рішення прийнято.

Дякую, шановні колеги.

Насправді це наша спільна відповідальність за прийняття рішень, що дадуть можливість людям отримати безвізовий режим. Дякую за таку відповідальну позицію.

Шановні колеги, розглядається проект Трудового кодексу України ([№1658](#)). Доповідає народний депутат України Денісова Людмила Леонтіївна. Будь ласка.

Колеги, це дуже важливе питання, ми розглядаємо його за повною процедурою, бо це проект системного Трудового кодексу України.

ДЕНІСОВА Л.Л., голова Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики, зайнятості та пенсійного забезпечення (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія “Народний фронт”). Шановний пане Голово!

Шановні народні депутати! На сьогодні трудове законодавство застаріло, оскільки трудові відносини в нашій країні регулюються Кодексом законів про працю, який діє ще з 1 червня 1972 року. Із 265 статей суттєво змінилося 235, до речі, деякі з них не раз. Крім того, до норм трудового законодавства відноситься низка спеціальних законів, постанов, актів колишнього Союзу РСР та навіть постанов Ради народних комісарів 1929, 1930, 1933 років, які суперечать одна одній та ускладнюють застосування його положень.

Із 15 пострадянських держав, які колись входили до складу Радянського Союзу, лише Україна не прийняла нового законодавчого акта, який регулює трудові відносини.

Не раз до стін нашого парламенту вносилися законодавчі ініціативи щодо нового проекту. Той проект Трудового кодексу, який ми сьогодні розглядаємо, є документом, у якому відображено напрацювання всіх народних депутатів — членів Комітету з питань соціальної політики Верховної Ради останніх трьох скликань, усіх міністрів соціальної політики попередніх періодів, усіх соціальних партнерів, які беруть активну участь у розробленні даного акта.

Можна висловлювати критику щодо окремих положень даного проекту. Можна казати, що певні норми потребують доопрацювання, що треба краще вписати механізм реалізації та захисту прав усіх інших суб'єктів трудових відносин. Однак усі сторони процесу усвідомлюють, що ми маємо прийняти єдиний документ, який буде комплексним, системним, усуне дублювання та трактування одних і тих само норм у різних законодавчих актах.

Таким чином, до вашої уваги пропонується документ, який забезпечує кодифікацію та систематизацію всіх нормативно-правових актів, якими регулюються трудові відносини; визначає механізм реалізації конституційних прав громадян на працю, своєчасне одержання винагороди за неї, безпечні та здорові умови праці, відпочинок; включає базові принципи і найважливіші норми

семи головних конвенцій Міжнародної організації праці, ратифікованих Україною, Європейської соціальної хартії, міжнародного пакту про економічні, соціальні і культурні права.

Даний проект складається із дев'яти книг, 398 статей. Це системний документ, його положення повністю охоплюють усі сфери трудових відносин від початку укладення трудового договору, його дії та припинення.

Хочу звернути вашу увагу на те, що до його змісту повністю інкорпоровані всі норми законів про оплату праці, відпустки, охорону праці. Зазначу, що ми максимально намагалися забезпечити баланс прав і обов'язків працюючої людини, роботодавця та ефективний захист держави.

Які гарантії працівника передбачено цим проектом кодексу та які основні його переваги порівняно з чинним законодавством? У проекті чітко визначається, що норми різних законів мають неоднозначне множинне трактування, вони приймаються тільки на користь працівника. Уперше регламентовано права й обов'язки працівника та роботодавця. Певному праву працівника визначено певний обов'язок роботодавця і навпаки.

Сучасною нормою є укладення трудового договору лише в письмовій формі. Це забезпечить працівнику гарантію щодо умов та оплати праці, матеріального забезпечення, більшого захисту його прав. Хочу зауважити, що передбачено пряму заборону без згоди працівника змінювати умови трудового договору. Тобто роботодавець не матиме права вимагати від особи виконувати іншу роботу, змінювати умови праці, встановлювати нижчу заробітну плату. Окремо наголошу, особливо для критиків проекту, що не стосується умов праці норма, згідно з якою роботодавець здійснює контроль за роботою працівника з використанням технічних засобів (стаття 30). У проекті чітко встановлюється, що такий контроль застосовується, якщо це зумовлено особливостями виробництва. Ідеться про торгівлю, виробництво із використанням дорогоцінних металів. Роботодавець на власний розсуд

не може приймати рішення про встановлення контролю. Якщо він це зробить, буде покараний.

Водночас деякі громадяни нарікають на норму проекту Трудового кодексу, згідно з якою роботодавець у разі простою може перевести його у підпорядкування іншого роботодавця. Це лише в разі простою, якщо людина на це згодна, щоб забезпечити її роботою і заробітною платою.

Закріплено вичерпний перелік випадків, коли працівником може укладатися строковий трудовий договір. Враховано новітні підходи щодо ефективного використання праці. Працівнику за погодженням із роботодавцем надається можливість самостійно визначати час початку роботи та час її завершення. Для найбільш вразливих категорій населення — жінок, які мають дітей, пенсіонерів, осіб з обмеженими можливостями — гарантуватиметься зайнятість у формі роботи вдома.

Що стосується питань оплати праці, у документі запропоновано встановити заборону роботодавцю змінювати умови праці в односторонньому порядку, збільшити із 20 до 30 відсотків доплату за роботу в нічний час, із подвійного до потрійного — доплату за понаднормові години праці, збільшити вихідну допомогу при звільненні працівника за скороченням, залежно від стажу роботи: до 5 років — у розмірі середньомісячної заробітної плати, до 10 років — у подвійному розмірі, більше 10 років — у розмірі трьох середніх заробітних плат. Новела проекту: збільшена із 24 до 28 календарних днів мінімальна щорічна відпустка.

Окремо хочу зупинитися на питаннях припинення трудового договору.

Перше. У проекті передбачено окрему норму, відповідно до якої роботодавцю забороняється примушувати працівника до звільнення.

Друге. У суспільстві є спекуляція стосовно того, що у проекті передбачається звільнення вагітних жінок. Однак сама стаття 108 має назву “Заборона звільнення вагітних жінок, жінок, які мають

дітей віком до трьох років, та одиноких матерів”. Підставою може бути лише ліквідація підприємства. Інших випадків не існує.

Щодо лібералізації трудових відносин, то за даним проектом роботодавцям надаватиметься можливість самостійно приймати нормативні акти. Ця норма також була піддана критиці. А зараз вони не приймають таких нормативних актів? Це накази, розпорядження, постанови правління. Запропоновано лише вживати інші терміни. Зазначу також, що запропоновано встановити норми праці, норми виробітку, норми часу, що надасть можливість роботодавцю вимагати ефективної роботи, а працівнику — оплати.

Внесенню на розгляд Верховної Ради України законопроекту передувала величезна робота з обговорення його положень центральними органами виконавчої влади, профспілками та роботодавцями. Зокрема, його погодили чотири з п'ятих українських об'єднань профспілок, які входять до спільного представницького органу. Це Федерація професійних спілок України, Профспілка працівників Національної академії наук України, Федерація професійних спілок транспортників України, всеукраїнські об'єднання профспілок та Об'єднання профспілок “Єдність”, які представляють майже 9 мільйонів трудящих нашої держави.

Положення кодексу ще треба вдосконалювати. Як один із авторів проекту та голова Комітету з питань соціальної політики, зайнятості та пенсійного забезпечення запевняю, що робота над проектом Трудового кодексу лише починається, до неї залучатимуться усі сторони соціального діалогу.

У разі прийняття проекту Трудового кодексу за основу його обов'язково буде надіслано до Міжнародної організації праці для експертного висновку. Відбудеться також широке обговорення з експертами, громадськістю, науковцями, фахівцями кадрових служб з метою прийняття документа, який відповідатиме умовам часу за міжнародними нормами. Прошу підтримати за основу.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, ставте запитання до доповідача. Запишіться, будь ласка, на запитання. Відводимо 3 хвилини.

Народний депутат Нечаєв.

НЕЧАЄВ О.І., член Комітету Верховної Ради України з питань промислової політики та підприємництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія “Опозиційний блок”). Прошу передати слово Наталії Королевській.

КОРОЛЕВСЬКА Н.Ю., член Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики, зайнятості та пенсійного забезпечення (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія “Опозиційний блок”). Уважаемые коллеги! Уважаемая Людмила Леонтьевна! Скажите, как поможет принятие данного Трудового кодекса легализовать занятость в нашей стране? Мы можем написать красивый документ, но если мы не защитим людей, которые вынуждены работать нелегально, безусловно, никакой закон действовать не будет.

Какие инструменты предусмотрены в проекте и насколько действенны эти механизмы, отвечают ли вызовам времени?

Спасибо.

ДЕНИСОВА Л.Л. Дякую, шановна пані Наталіє, моя колего з комітету. Ми, безумовно, обговорювали це питання, воно дуже важливе. У даному проекті передбачається, що трудовий договір укладатиметься виключно в письмовій формі, тобто не буде більше умовного договору, за який роботодавець не несе відповідальності, а працівник не виконує своїх обов'язків. У договорі буде вписано все: умови оплати праці, розпорядок дня, зокрема робота вдома тощо. Треба, щоб держава слідкувала за виконанням трудових договорів. Створюється нова державна служба, яка

слідкуватиме за дотриманням прав наших працівників і виконанням Трудового кодексу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ірина Геращенко. Будь ласка.

ГЕРАЩЕНКО І.В. Шановна колего! Якщо говорити про прийняття проекту Трудового кодексу в першому читанні в рамках виконання Україною Плану дій щодо лібералізації ЄС візового режиму, він обов'язково повинен містити положення низки директив Ради ЄС, які Україна зобов'язалася впровадити, зокрема Директиви Ради 2000/78 ЄС від 27 листопада 2000 року, що встановлює загальну систему рівного відношення у сфері зайнятості та професійної діяльності.

Комітет з питань європейської інтеграції звернувся до автора проекту пана Гройсмана (пане Гройсман, я прошу звернути увагу на це запитання), до профільного комітету з проханням для стенограми внести обов'язково цю поправку, щоб прийнятий документ відповідав вимогам плану дій щодо візової лібералізації стосовно заборони будь-якої дискримінації у сфері праці, зокрема порушення принципу рівності прав і можливостей.

ДЕНІСОВА Л.Л. Дякую за запитання. Я думаю, що це право народних депутатів визначатися щодо внесення поправок до статті 3.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Час на запитання до доповідача вичерпано.

Для співповіді запрошую голову підкомітету Комітету з питань соціальної політики, зайнятості та пенсійного забезпечення Олександра Дроздика. Будь ласка.

ДРОЗДИК О.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики, зайнятості та пенсійного забезпечення (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія “Народний фронт”). Шановні народні депутати! Шановний головуючий! Шановні громадяни України! Сьогодні в нас на порядку денному дуже важливі питання, які ми маємо проголосувати і прийняти. Серед них одним із найважливіших є прийняття в першому читанні проекту Трудового кодексу України.

У документі, який вже доповіли, передбачаються основні механізми реалізації передбачених Конституцією України трудових прав і гарантій працівників, а також створення належних умов праці та забезпечення захисту інтересів працівників і роботодавців в умовах ринкової економіки.

Проектом Трудового кодексу пропонується комплексний підхід до вирішення соціально-трудова питань, кодифікація, уніфікація законодавчих актів з питань праці та інкорпорація їх норм, що є його характерною особливістю. Норми проекту спрямовані на адаптацію трудового законодавства України до Європейської соціальної хартії, Загальної декларації прав людини, Міжнародного пакту про економічні, соціальні і культурні права, конвенцій і рекомендацій Міжнародної організації праці.

Потреба прийняття нового Трудового кодексу України обумовлена докорінними змінами всієї системи суспільних відносин у країні у зв'язку з формуванням ринкових відносин та соціально-економічними перетвореннями, які тією чи іншою мірою пов'язані з працею.

Таким чином, виникло багато проблем та різних питань, які мають вирішуватися засобами трудового права. Підготовка нового кодифікованого акта, зокрема, пояснюється ще й тим, що стара законодавча база — Кодекс законів про працю прийнятий ще в 1971 році. Незважаючи на численні зміни, внесені до нього, він на даний час застарів та не відповідає сучасним економічним

умовам. У даному разі зусилля законодавців спрямовані на регулювання відносин, що склалися в умовах ринкової економіки, на забезпечення соціального призначення трудового права, на захист громадян у процесі реалізації ними права на працю.

Окремо хочу зупинитися на позитивних моментах даного проекту Трудового кодексу. Передбачена заборона дискримінації у сфері праці, зокрема, перелік існуючих ознак розширюється: вік, стан здоров'я, інвалідність, підозра чи наявність захворювання, сімейні обов'язки, намір звернення до суду чи звернення, а також участь у страйку. Запропоновано норму про збереження трудових відносин у разі ліквідації юридичної особи, якщо на її базі створено нове підприємство, яке продовжує ту саму діяльність, що й ліквідоване.

Позитивною є норма про обов'язковість укладення трудового договору саме в письмовій формі, а також перелік істотних обов'язкових умов трудового договору. Встановлено також пряму заборону застосування погроз, насильства, введення в оману чи інший спосіб примушення працівника звільнитися або припинити свої трудові відносини за власною ініціативою.

Не допускається звільнення працівника у зв'язку з досягненням пенсійного віку. Збільшено розмір гарантованого підвищення оплати за роботу в нічний час із 20 до 30 відсотків тарифної ставки за кожну годину. Передбачається також, що несплата або несвоєчасна сплата роботодавцем внесків на загальнообов'язкове державне соціальне страхування не може бути підставою для відмови працівнику в наданні матеріального забезпечення та соціальних послуг із фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування. Пропонується надати право профспілковим організаціям і об'єднанням безпосередньо звертатися до суду з метою захисту прав та інтересів членів профспілок, а також у першочерговому порядку здійснювати виплату заробітної плати. Усі інші платежі, у тому числі за зобов'язаннями, забезпеченими

заставою, до бюджетів, фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування, державних цільових фондів, не можуть здійснюватися за наявності заборгованості з виплати заробітної плати.

Фактично до проекту кодексу інкорпоровано норми законів України “Про оплату праці”, “Про відпустки”, “Про колективні договори і угоди”, “Про порядок вирішення колективних трудових спорів (конфліктів)”.

Особливу увагу варто приділити також тому, що в даному проекті передбачається, що міжнародний договір, який регулює трудові відносини, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України, є частиною національного трудового законодавства. Це новела проекту кодексу.

Ми знаємо, що трудові спори вирішуються судами неоднозначно. Дана норма, передбачена проектом, фактично унеможлиблює ці маніпуляції. У разі якщо нормою закону чи іншого акта, на підставі якого прийнято закон, передбачено неоднозначне трактування прав та обов'язків працівника і роботодавця, внаслідок чого є можливість прийняти рішення як на користь працівника, так і на користь роботодавця, рішення прийматиметься саме на користь працівника.

Наголошу ще на кількох позитивних моментах і відкину не зовсім доречні зауваження до проекту кодексу. Ми чуємо багато критики. Але якщо розібратися, вона не зовсім відповідає дійсності, насамперед щодо нібито збільшення робочого часу до 12 години на день, до 48 годин на тиждень, оскільки в частині першій статті 130 проекту кодексу чітко зазначено, що нормальна тривалість робочого часу становить саме 40 годин на тиждень. Основним режимом робочого часу є п'ятиденний робочий тиждень з однаковою тривалістю щоденної роботи, який є базовим для обчислення норми робочого часу.

Критикується також нібито запровадження довшого строку випробування під час прийняття на роботу — до шести місяців.

Це також не відповідає дійсності, оскільки згідно зі статтею 41 строк випробування не може перевищувати трьох місяців, а для працівників за робочими професіями — одного місяця. Лише в окремих випадках, а саме для керівників юридичних осіб, їхніх заступників, головних бухгалтерів та інших осіб, які займають керівні посади, тривалість такого випробування збільшується до шести місяців.

Що стосується нічної роботи. Уже було зазначено, і я хочу наголосити на тому, що в даному проєкті жодним чином не порушуються права жінок щодо залучення їх до роботи в нічний час. Чітко зазначено, що працівників із сімейними обов'язками можуть залучити до такої роботи лише за письмовою згодою. Визначено також чіткий перелік заборони залучення окремих категорій осіб до роботи в нічний час.

Хочу зазначити, що новелою проєкту кодексу є запровадження нового виду роботи — надомної. Передбачено нові гарантії для працюючих жінок, неповнолітніх. Зокрема, у статті 195 зазначено, що жінка, яка перебуває у відпустці по догляду за дитиною, має право на трудову діяльність. Вона може працювати вдома або неповний робочий день. У такому разі жінка не втрачає права на отримання допомоги по догляду за дитиною. Я вважаю, що ці зміни дуже важливі.

Справді, робота над розробкою даного проєкту Трудового кодексу тривала останні 15 років. Комітет з питань соціальної політики, зайнятості та пенсійного забезпечення двічі розглядав його на своїх засіданнях. Уперше — ще в лютому цього року, другий раз — у травні, фактично до його внесення на розгляд парламенту. На етапі підготовки були залучені всі соціальні партнери, їхні слушні зауваження враховано вже в першому читанні. Тому прошу підтримати проєкт у першому читанні та долучитися до його підготовки до розгляду у другому читанні. Ми готові співпрацювати з усіма народними депутатами, соціальними

партнерами і на базі комітету створити новий професійний Трудовий кодекс.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, запишіться, будь ласка, на запитання до співдоповідача.

Юрій Левченко.

ЛЕВЧЕНКО Ю.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ №223, м. Київ, політична партія "Всеукраїнське об'єднання "Свобода"). Прошу передати слово Андрію Ілленку.

ІЛЛЕНКО А.Ю., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя (одномандатний виборчий округ №215, м. Київ, політична партія "Всеукраїнське об'єднання "Свобода"). Всеукраїнське об'єднання "Свобода". Шановний колего, я хочу поставити запитання, виходячи з того, що, на превеликий жаль, на сьогодні Україна має найбільш неефективну і найбіднішу в Європі економіку, побудовану на всевладді олігархічних монополій. Власне, якщо мета проекту Трудового кодексу, справді, захищати працівників, то на першому місці мали б бути саме їхні інтереси, а не олігархів чи далеко не завжди чесних роботодавців.

На превеликий жаль, у цьому проекті ми бачимо дуже багато обмежень прав робітників. Це стосується, зокрема, одиноких матерів, жінок із дітьми, матерів, які мають дітей-інвалідів. Передбачена також можливість відеоспостереження за робочим місцем. Тобто запроваджується по суті якийсь тотальний контроль над працівником. Поясніть, будь ласка, чому такі норми є у проекті та чи справді він захищатиме інтереси працівників.

ДРОЗДИК О.В. Річ у тім, що ваше запитання — це фактично продовження необґрунтованої критики даного проекту. Щодо нібито обмеження прав простих громадян і працівників, це не відповідає дійсності, оскільки відповідно до норм проекту кодексу для працівників передбачено перелік із 22 пунктів прав і 10 пунктів обов'язків, а для роботодавців навпаки — лише дев'ять пунктів прав і сім пунктів обов'язків.

Стосовно жінок. У проекті не лише зберігаються існуючі гарантії та соціальні права жінок, неповнолітніх, інших працівників, а навіть збільшуються. Я такі приклади вже наводив у своєму виступі.

Щодо маніпуляцій із нібито наданням права стежити за працівником, це також не відповідає дійсності. Якби ви прочитали текст проекту, то побачили б, що у статті 30 чітко виписано, що роботодавець має право контролювати виконання працівниками трудових обов'язків з використанням технічних засобів, якщо це зумовлено особливостями виробництва. Під час здійснення такого контролю не допускаються дії роботодавців, що принижують честь і гідність, або порушують інші права працівників. Також чітко зазначено, що такий контроль може відбуватися лише після попередження, тобто працівник обов'язково має знати, що за ним здійснюється спостереження. Як співавтор проекту зазначу, що такий контроль встановлюється саме там, де це, справді, треба робити, наприклад, у закладах торгівлі. За невиконання роботодавцем цієї норми передбачена відповідальність.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую за вичерпний коментар.

Останнє запитання. Павло Унгурян. Будь ласка.

УНГУРЯН П.Я., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія "Народний фронт"). Шановні колеги! Шановні народні депутати! Я хочу подякувати

розробникам і авторам проекту Трудового кодексу і сказати, що за нього можна голосувати в першому читанні та доопрацьовувати до другого читання. Але звертаю вашу увагу на те, що нам намагаються шляхом внесення поправок нав'язати норму про спеціальний статус сексуальних меншин у трудових відносинах. Ми як країна з тисячолітньою християнською духовною історією цього не можемо допустити.

Спеціальний статус сексуальних меншин неприпустимий. Вони на сьогодні не дискримінуються аж ніяк. Багато країн, які вступили до Європейського Союзу, такої норми не імплементували. Це Хорватія, Румунія, Угорщина, країни Балтії. У нас немає жодної дискримінації за будь-якими ознаками. Давайте дотримуватися таких критеріїв. Давайте не змішувати проекту Трудового кодексу з нормами, які нам намагаються нав'язати через трудове законодавство.

Буду дуже вдячний за відповідь.

ДРОЗДИК О.В. Дякую. Я відповім коротко. Насправді в даному проекті кодексу немає норм, про які ви сказали. Зазначу, що у проекті Трудового кодексу передбачено дотримання прав усіх без винятку осіб, незалежно від статі, віку, сексуальної орієнтації. Вони інакше вписані, але вони є, тому додаткових змін чи поправок не треба приймати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Народний депутат Гіршфельд. Будь ласка.

ГІРШФЕЛЬД А.М., член Комітету Верховної Ради України з питань промислової політики та підприємництва (одномандатний виборчий округ №179, Харківська область, самовисуванець). Спасибо за слово. Я вважаю, що цей проект дійсно важливий. Давно прийшло час його розробити. Розглядають

документ надо в треугольнике: профсоюзы — работодатели — главные участники социального диалога.

На что я хочу обратить внимание? Перед Украиной стоят серьезные экономические вызовы. От того, насколько взвешенно мы примем решение о Трудовом кодексе, зависит, станет Украина экспортером рабочей силы или импортером. Ныне миллионы украинцев находятся в дискриминационных условиях, работая за границей. От того, сможет ли работодатель создать рабочие места, насколько уменьшится нагрузка на фонд заработной платы, насколько привлекательными будут условия труда в Украине, зависит экономический рост страны. Главный европейский вызов, который стоит перед страной — обеспечить экономический рост, потому что у нас самые низкие показатели в Европе.

Главная цель проекта Трудового кодекса — создать условия для экономического развития в Украине и новые рабочие места.

Спасибо.

ДРОЗДИК О.В. Коротко прокоментую. Я повністю погоджуюся з вашою позицією. Справді, прийняття проекту нового Трудового кодексу — дуже важливий крок. Наш комітет дуже плідно працював із соціальними партнерами під час підготовки його до розгляду в першому читанні, працюватимемо й надалі. Проект фактично погоджений із соціальними партнерами.

Стосовно зменшення навантаження. Для вирішення цього глобального питання треба спільно реформувати податкове законодавство.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Запишіться, будь ласка, на виступи від фракцій і груп. Відводимо по 2 хвилини. Немає заперечень? Регламентом передбачено до 3 хвилин. Відводимо по 3 хвилини на виступи від фракцій і груп. Запишіться, будь ласка, колеги.

Олесь Довгий, “Воля народу”. Будь ласка.

ДОВГИЙ О.С., член Комітету Верховної Ради України з питань економічної політики (одномандатний виборчий округ №102, Кіровоградська область, самовисуванець). Прошу передати слово Анатолію Мусійовичу Гіршфельду.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Анатолій Мусійович Гіршфельд. Будь ласка.

ГІРШФЕЛЬД А.М. Спасибо. Я повторю, наскільки важно прийняти сьогодні цей проект. Безумовно, ми його підтримуємо для того, щоб доработати до другого читання окремі положення і норми. Дуже важно, щоб в цьому процесі прийняли участь Федерація роботодавців України і профсоюзи, тому що вони будуть адекватно захищати права як людей, які дають робочі місця, так і профсоюзов. Але дуже важно не жорсточити деякі норми, тому що нам треба повернути мільйони людей, які знаходяться за межею в дискримінаційних умовах. Перед Європою стоїть суттєвий виклик трудової імміграції.

В Україні один з найнижчих показників ВВП на душу населення, уряд з трудом говорить про зростання на рівні 1, 2, 3 відсотків. Цей ріст визначається новими робочими місцями. По суті перед Україною стоїть виклик — створити мільйони нових робочих місць протягом трьох — чотирьох років. Я вважаю, що кодекс буде критичним в становленні економічного зростання України і вирішенні цієї найважливішої проблеми.

Спасибо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ірина Геращенко, "Блок Петра Порошенка". Будь ласка.

ГЕРАЩЕНКО І.В. Шановні колеги, прошу вашої уваги! Мені дуже прикро, що в сесійній залі існують дві думки. Одна — для публіки, коли намагаються нав'язати абсолютно неєвропейські

норми, плескаючи одне одному. Друга — все-таки європейська думка людей, які не хочуть говорити на телевізійні камери, не хочуть зачіпати слизьких тем. Давайте заборонимо слухати музику Чайковського, читати Оскара Уайльда, якщо ми такі ханжі. Давайте згадаємо, що Азаров нав'язував суспільству думку, що Європейський Союз — це насамперед якась інша орієнтація.

Я хочу сказати, що спекуляції на такі теми — це абсолютно антиєвропейська, ганебна риторика. Більше того, намагання довести, що роботодавця має цікавити виключно сексуальна орієнтація, марні. Роботодавця має цікавити одна річ — як людина працює.

Я ще раз хочу наголосити на дуже важливій нормі. Це зобов'язання не Комітету з питань європейської інтеграції, не Ірини Геращенко, а держави Україна, яка взяла їх на себе, коли заявила, що Трудовий кодекс повинен містити низку положень Директиви Ради ЄС від 27 листопада 2000 року. Ми насправді говоримо про те, що як європейська країна просто не можемо дозволити будь-якої дискримінації. Це неправда, що когось виділяють, це спекуляції. Люди, які так кажуть, спекулюють на дуже важливих і вразливих темах, зокрема релігійних. Наша держава багатонаціональна, з багатьма релігіями, ми маємо шанувати кожного громадянина України. Це питання абсолютно не стосується сімейних взаємин.

Шановні, якщо ви такі ханжі, то, будьте ласкаві, не заводьте коханок, будьте чемними у сімейних стосунках, не лізьте в чуже ліжко. А що стосується роботи, випишемо цю норму в європейському варіанті.

Забороняється будь-яка дискримінація у сфері праці, зокрема, порушення принципу рівності прав і можливостей, пряме або непряме обмеження прав працівників залежно від раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, гендерної ідентичності, сексуальної орієнтації, етнічного, соціального та іноземного походження, віку, стану здоров'я, інвалідності,

підозри чи наявності захворювання на ВІЛ/СНІД, сімейного та майнового стану, сімейних обов'язків, місця проживання, членства у професійній спілці чи іншому об'єднанні громадян, участі у страйку, звернення або наміру звернутися до суду чи інших органів за захистом своїх прав або надання підтримки іншим працівникам у захисті їхніх родин за мовними або іншими ознаками, не пов'язаними з характером роботи або умовами її виконання.

Це абсолютно європейська норма про те, що роботодавець має оцінювати людину виключно за результатами праці, не дозволяти дискримінації по відношенню до громадянина України. Я думаю, що ми маємо підтримати цю норму. Прошу проголосувати за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олег Ляшко. Будь ласка.

ЛЯШКО О.В., член Комітету Верховної Ради України з питань податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, Радикальна партія Олега Ляшка). Радикальна партія. Шановні громадяни України! Особливо звертаю увагу тих, які, на щастя, ще мають роботу. У запропонованому проекті Трудового кодексу значно обмежуються трудові права, пільги та гарантії громадян України. Якщо говорити простими словами, цей проект Трудового кодексу — в інтересах олігархів та роботодавців, а не найманих працівників.

Наприклад, спрощується процедура звільнення. Якщо на сьогодні працівник має бути попереджений про звільнення за два місяці, то відповідно до статті 88 проекту — за один місяць. Відповідно до статті 70 роботодавець може примусово переводити працівників в інші структурні підрозділи чи навіть на інші підприємства без їхньої згоди.

Значно знижується рівень захищеності трудових прав осіб з інвалідністю і неповнолітніх громадян, які працюють. Зокрема,

знімається обмеження щодо заборони звільнення неповнолітніх працівників. Відповідно до статті 86 будь-який найманий працівник може бути звільнений із вигаданих причин, якщо цього хоче роботодавець. Значно знижуються соціальний захист і роль профспілок. Наприклад, відповідно до статті 389 проекту кодексу нівелюється діяльність комісії з трудових спорів. Відповідно до проекту, якщо хоча б один член комісії не підтримає рішення, воно вважатиметься неприйнятним. Як наслідок — це рішення ніколи не буде прийнятним. Запроваджується добровільність виконання рішення комісії з трудових спорів. Отже, роботодавець їх просто не виконуватиме. Так само змінюється строк звернення роботодавця до суду в питаннях стягнення із працівника матеріальної шкоди. Нагадаю: відповідно до статті 233 чинного Кодексу законів про працю України термін звернення до суду становить один рік у частині стягнення матеріальної шкоди. Тепер знімається обмеження.

Відповідно до статті 396 запропонованого проекту звужується коло осіб, які мають забезпечити право працівників у разі незаконного звільнення на отримання належних виплат, як це передбачено статтею 240¹ чинного Кодексу законів про працю.

Що стосується нічної роботи. На роботу в нічний час залучатимуть жінок із дітьми віком до трьох років. Щодо них знімаються обмеження.

Щодо зменшення заробітку. Робітнику повідомляється про зменшення зарплати за один місяць, а не за два.

Фактично вказаний проект Трудового кодексу запропоновано в інтересах олігархів, а не найманих працівників. Саме тому фракція Радикальної партії за нього не голосуватиме! Ми категорично проти обмеження прав найманих працівників!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юлія Тимошенко, "Батьківщина". Будь ласка.

ТИМОШЕНКО Ю.В., член Комітету Верховної Ради України з питань прав людини, національних меншин і міжнаціональних відносин (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія “Всеукраїнське об’єднання “Батьківщина”). Шановні друзі! Ідеться про Трудовий кодекс, мета якого — регулювати баланс стосунків між роботодавцями і найманими працівниками. Якщо документ розроблено правильно, баланс існуватиме. Якщо баланс порушено, це означає, що в проекті виникли перекося.

Скажу лише, що сьогодні вранці профспілки делегували на засідання нашої фракції своїх представників, які повідомили нам, що цей проект Трудового кодексу розроблявся за часів керування Януковича роботодавцями без залучення профспілок. А сьогодні цей проект кодексу внесено як перемогу.

Я можу вам сказати, що в кожній цивілізованій країні існує принцип трипартизму, відповідно до якого роботодавці, профспілки й урядовці зобов’язані знаходити компроміс щодо кожного питання, яке стосується трудових відносин. Якщо до розробки цього проекту Трудового кодексу не були залучені працівники і профспілки, це означає, що документ однобокий.

Прочитаю лише один абзац із звернення профспілок до Верховної Ради.

“Прийняття Трудового кодексу в запропонованій редакції призведе до трагічних наслідків для найманих працівників. Роботодавці й нині не особливо церемоняться з найманими працівниками, а після прийняття кодексу в запропонованій редакції не матимуть жодних перешкод для утиску прав робітників”. Це думка профспілок.

У мене в руках порівняння висловлювань міністра соціальної політики Розенка до і після того, як він став міністром, стосовно проекту кодексу. Відмінність радикальна. Ще не будучи міністром, Павло Розенко казав, що у проекті кодексу “существенное ограничение ответственности работодателя перед работником и расширение круга его полномочий”. Сьогодні він каже, що це буде

проривним документом, “который обновит современную базу законодательства”. Крім того, за його словами, такий Трудовий кодекс порушить баланс між роботодавцями і працівниками. І в той же час — що в ньому перегляд фундаментальних прав працівників на користь роботодавців.

Хочу вам сказати, що в цьому проекті кодексу безліч норм, які зроблять працівників безправними. Водночас від нас вимагають його прийняття як перший крок до отримання безвізового режиму.

Наша фракція прийняла таке рішення. У першому читанні ми проголосуємо, заявляючи про його повну профнепридатність. Але під час підготовки до другого читання ми зобов'язані запросити профспілки і разом внести зміни і доповнення. Інакше це буде профанація.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Масоріна, “Народний фронт”.

МАСОРИНА О.С., член Комітету Верховної Ради України з питань європейської інтеграції (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія “Народний фронт”). Прошу передати слово Михайлу Хмілью.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Михайло Хміль. Будь ласка.

ХМІЛЬ М.М., секретар Комітету Верховної Ради України з питань промислової політики та підприємництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія “Народний фронт”). Шановний Володимире Борисовичу! Шановні народні депутати! Насамперед я хочу подякувати авторському колективу за титанічну працю, що вилася в системний документ, який вперше за часи незалежності України намагається систематизувати та кодифікувати всі закони, які регулюють

трудові відносини. Нагадаю, що Україна — єдина країна з республік колишнього Радянського Союзу, яка живе за законом, що регулює трудові відносини неіснуючої держави, а саме: Кодексом законів про працю України 1971 року.

Ми сподіваємося на залучення інвестицій. Інвестор, який бере участь в економічних форумах або працює в Україні, не розуміє, чому він повинен жити і мати трудові відносини на основі законів неіснуючої країни. Багато апеляцій до того, що профспілки не погоджуються, не підтримують, неповною мірою підтримують або не брали участі в обговоренні даного проекту. Це не відповідає дійсності. Чотири із п'ятох об'єднань професійних спілок України, а саме: Федерація профспілок України, профспілка працівників Національної академії наук України, Федерація професійних спілок транспортників України, Всеукраїнські об'єднання профспілок і Об'єднання профспілок "Єдність" брали участь у підготовці цього масштабного проекту і надали свої позитивні висновки.

Шановні колеги, були зауваження щодо встановлення камер і ведення відеоспостереження за найманими працівниками на робочих місцях. Хочу наголосити, що у проекті чітко виписано: лише з відома і зі згоди найманого працівника. А хіба зараз немає відеокамер у супермаркетах? Немає відеокамер у банках? Більше того, з метою профілактики правопорушень відеокамери встановлюються навіть у місцях громадського відпочинку, на вулицях, площах великих міст. Це щось інше? Я хочу закликати всіх, незалежно від партійної чи фракційної приналежності, підтримати проект кодексу в першому читанні в редакції, запропонованій авторським колективом, дати можливість направити його на експертизу до Міжнародної організації праці та всім разом долучитися до його доопрацювання та розгляду у другому читанні.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, шановні колеги.

Руслан Сидорович, "Самопоміч". Будь ласка.

СИДОРОВИЧ Р.М. Шановні колеги! У цій залі лунало багато критики щодо даного проекту. Із низкою позицій насправді можна погодитися. Однак звертаю вашу увагу на те, що, на превеликий жаль, у парламенті восьмого скликання на пальцях однієї руки можна порахувати законопроекти, які фундаментально, докорінно можуть змінити правила функціонування суспільних відносин у країні.

Проект Трудового кодексу, безсумнівно, відноситься до одного з таких документів. Однак, враховуючи надзвичайно важливу суспільну значимість даного проекту, до його розгляду не можна підходити в пересічний спосіб. Що найважливіше в підготовці таких проектів? Це досягнення балансу суспільних інтересів, балансу працівників і роботодавців. Я не до кінця погоджуюся з тезою, яка тут пролунала, що в нас у роботодавцях найбільше зло. Хто створює робочі місця і забезпечує наповнення бюджету? Водночас ми повинні створити ефективний механізм захисту інтересів працівників, щоб вони відчували себе захищеними від свавілля роботодавців, які не хочуть рахуватися ні з законом, ні з мораллю.

Хочу додати, що відповідно до статті 116 Регламенту Верховної Ради України дається можливість продовжити строк внесення поправок. Я наполягаю на продовженні строку внесення поправок відповідно до статті 116 Регламенту. Треба дати можливість Верховній Раді якісно працювати не місяць, не два, а щонайменше три місяці, щоб вийти на збалансований проект, для цього створити робочу групу, до складу якої увійдуть всі народні депутати, які готові доопрацювати проект до другого читання, залучивши громадськість, експертне середовище. Як результат — отримаємо такий Трудовий кодекс, який забезпечить рух України вперед, у європейське середовище. Продовжувати жити і працювати з радянським соціалістичним Кодексом законів про працю категорично неприпустимо. Від цього програють працівники, роботодавці, економіка, імідж України.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Наталія Королевська. Будь ласка.

КОРОЛЕВСЬКА Н.Ю. Уважаемые коллеги! Уважаемые присутствующие! “Оппозиционный блок”, конечно же, за то, чтобы упростить визовый режим. Но мы должны понимать, что кроме визы человеку еще нужны деньги на поездку. Для этого ему очень важно иметь работу и своевременно получать заработную плату.

Что касается проекта Трудового кодекса. Безусловно, трудовое законодательство у нас устарело, оно не соответствует вызовам времени. Надо принимать новый документ, но в то же время мы должны понимать, что кроме названия он должен иметь серьезнейшее содержание.

Что мы видим в предложенном нам к обсуждению документе?

Первое. Как уже говорили коллеги, просматриваются элементы трудового рабства, когда человека смогут передавать от одного работодателя к другому.

Второе. Ущемление прав граждан — это прямое нарушение Конституции. Уважаемые коллеги, после принятия этого документа мы соберемся и пойдем в Конституционный Суд оспаривать его, потому что, проголосовав, мы нарушим Конституцию.

Третье, очень важное — это нарушение прав профсоюзов. С этой трибуны поднимался вопрос о трипартизме, необходимости участия всех сторон социального диалога. К сожалению, этот принцип отсутствует.

Хочу также показать вам замечание Главного научно-экспертного управления Аппарата Верховной Рады на 15 страницах.

Уважаемые коллеги, страна находится в очень сложном положении. Сегодня в первую очередь нужно дать ответы на такие вопросы: как сохранить существующие рабочие места, как защитить человека и не лишить его работы? Ведь каждый день

в стране растет безработица. Данный проект кодекса на эти вопросы ответов не дает.

Второе задание — легализация занятости. Сегодня миллионы людей, к сожалению, вынуждены работать незаконно, без прав. К сожалению, в этом проекте кодекса нет путей решения и этой проблемы.

Третий вопрос. В стране катастрофическая задолженность по заработной плате. Нам в первую очередь нужно решить, как мы рассчитаемся с долгами, как предотвратим рост и коллапс задолженности по зарплате, как защитим человека и его права. К сожалению, ответов на эти вопросы нет.

“Оппозиционный блок” выступает за модернизацию трудового законодательства, но, к сожалению, в данной редакции проект Трудового кодекса мы поддерживать не будем.

Спасибо за внимание.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, є пропозиція: відвести 10 хвилин на виступи народних депутатів — по 2 хвилини. Запишіться, будь ласка, на виступи.

Григорій Тіміш, “Блок Петра Порошенка”.

ТІМІШ Г.І., член Комітету Верховної Ради України з питань європейської інтеграції (одномандатний виборчий округ №203, Чернівецька область, партія “Блок Петра Порошенка”). Прошу передати слово Сергію Капліну.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Каплін.

КАПЛІН С.М., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики, зайнятості та пенсійного забезпечення (одномандатний виборчий округ №144, Полтавська область, партія “Блок Петра Порошенка”). Насамперед хочу передати вам позицію незалежних профспілок,

профспілок галузевих організацій, Федерації профспілок України. Позиція така: даний проект — це не проект Трудового кодексу, а декларація про повернення рабства в Україні. Дочекалися! Через кількасот років рабство повертається. Знову з'являються пани й наймити, які не отримуватимуть ні зарплат, ні пенсій, права яких будуть порушуватися. Прийняття такого документа, справді, на порушення Конституції. Партія простих людей і профспілки збиратимуть підписи, необхідні для оскарження в Конституційному Суді такого Трудового кодексу.

Це не перша спроба уряду нехтувати правами простих громадян — людей праці. Нагадаю, що кілька місяців тому було проведено таємне засідання уряду, на якому обговорювалося питання, по суті, знищення профспілок, наступної їх приватизації та створення підконтрольних профспілок. Я звернувся до Генеральної прокуратури України, Служби безпеки України. На жаль, досі не розпочато проваджень, щоб міністри, які брали участь у цій ганебній політичній оборудці, були покарані.

Наступне. Хочу сказати, що насправді цей проект кодексу не був обговорений із профспілками. Ті профспілкові об'єднання, які ви назвали, — далеко не повний перелік, а точніше, одна сота тих профспілкових організацій, які мали брати участь в обговоренні.

Нагадаю представникам “Народного фронту”, що в Україні діє близько 100 галузевих профспілок і ще стільки ж незалежних профспілкових організацій. Фахівці висловилися категорично.

І останнє. Користуюсь нагодою присутності міністра юстиції...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Лев Підлісецький, “Самопоміч”. Будь ласка.

ПІДЛІСЕЦЬКИЙ Л.Т., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки (загальнодержавний

багатомандатний виборчий округ, політична партія “Об’єднання “Самопоміч”). Прошу передати слово Тетяні Остріковій.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тетяна Острікова. Будь ласка.

ОСТРІКОВА Т.Г., *член Комітету Верховної Ради України з питань податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія “Об’єднання “Самопоміч”*). Шановні колеги, пролунало багато зауважень до проекту кодексу, але все ж таки він об’єднав багато нормативно-правових актів в один законодавчий кодифікований документ. Кажуть, що чинний на сьогодні Кодекс законів про працю є архаїчним. У даному проекті кодексу саме намагалися врегулювати питання трудових відносин, наприклад, з фізичною особою — підприємцем, іноземного роботодавця на території України, відсторонення від роботи, випадки можливого використання праці дітей, наприклад, під час зйомок у кіно. Усі ці відносини врегульовані з метою приведення у відповідність із тими суспільними відносинами, що склалися на сьогодні.

Безумовно, під час доопрацювання проекту кодексу (ми всі погоджуємося із потребою кардинального доопрацювання) ми повинні врахувати українські цінності, традиційні для нашої держави, дбати про права жінок, одиноких матерів, неповнолітніх, які залучаються до праці.

Послідовна позиція фракції “Самопоміч” (Володимире Борисовичу, я наголошую на цьому), що для доопрацювання проекту Трудового кодексу нам потрібно не менше трьох місяців. Фракція “Самопоміч” готова підтримати документ у першому читанні за умови, що відповідно до статті 116 Регламенту буде продовжено строк внесення поправок не менше ніж до трьох місяців, щоб ми мали можливість залучити до роботи всі експертні середовища, професійні спілки. Лише в такому разі ми готові підтримати за основу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Віктор Галасюк. Будь ласка.

ГАЛАСЮК В.В., голова Комітету Верховної Ради України з питань промислової політики та підприємництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, Радикальна партія Олега Ляшка). Радикальна партія. Шановний Володимире Борисовичу! Шановні колеги народні депутати! Фракція Радикальної партії послідовно відстоює інтереси роботодавців, підприємців, промисловців, але добросовісних роботодавців, підприємців і промисловців. Ми жодним чином не допустимо ігнорування інтересів людей праці. Тому цей проект Трудового кодексу, який суттєво зміщує баланс і не є результатом відповідного суспільного, соціального діалогу, не може бути сьогодні підтриманий. Його треба ще раз ретельно обговорити із профспілками та працівниками.

Водночас я хочу наголосити на важливішому питанні. Для того щоб було кому користуватися таким Трудовим кодексом, ми маємо порушити питання номер один у країні — створення робочих місць. Це має бути питанням номер один для Президента, Прем'єр-міністра, Голови Верховної Ради, кожного міністра та депутата. Єдиний шлях України до Європи — залучення інвестицій та створення робочих місць.

Скільки разів ми зверталися до Прем'єр-міністра, скільки разів я виступав на засіданнях Національної ради реформ, звертаючись до Президента із закликами приймати реальні закони, що дасть можливість змінити ситуацію щодо сировинного експорту, перейти на випуск готової продукції, залучати європейські інвестиції, що ми потроху почали робити в деяких напрямках.

Чому ми не розглядаємо питання запровадження програм тимчасової зайнятості, зокрема для учасників АТО, які повертаються додому? Я на Львівщині почув: повернувся з АТО, мені пропонують роботу на 800 гривень — як я можу прогнати свою

родину? Куди людині подітися, крім як іммігрувати з країни. То ми цього хочемо для нашої країни?

Фракція Радикальної партії наполягає: пріоритетом мають бути робочі місця і щільний суспільний діалог роботодавців, підприємців, працівників.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Драюк, “Народний фронт”.

ДРАЮК С.Є., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики, зайнятості та пенсійного забезпечення (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія “Народний фронт”). Прошу передати слово Олександр Дроздику.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олександр Дроздик. Будь ласка.

ДРОЗДИК О.В. Я хочу зазначити, що критика окремих народних депутатів — це фактично маніпуляція нормами якогось, можливо, іншого проекту Трудового кодексу, оскільки в даному проекті Трудового кодексу таких норм не існує. Це неправда. Якби народні депутати хоч іноді читали тексти внесених на розгляд документів, не озвучували б таких нісенітниць.

Стосовно профспілок. До обговорення цього проекту були залучені всі соціальні партнери. Профспілки, уряд і роботодавці повністю підтримують даний проект у першому читанні. Стосовно сказаного щойно представником так званих простих людей, що нібито профспілки не залучалися до обговорення, і він як представник профспілок має право озвучити їхню позицію, зазначу, що жодні профспілки не уповноважували даного представника простих людей на озвучення в парламенті позиції профспілок, оскільки немає рішення профспілок щодо його представництва у Верховній Раді. Не треба маніпулювати тут якимись текстами! Якщо є рішення профспілок про те, що вони уповноважили вас

представляти в парламенті свої інтереси, покажіть текст (*Шум у залі*).

Повторюю, що я активно запрошую у комітет усіх народних депутатів, соціальних партнерів, щоб вони долучалися до обговорення та доопрацювання проекту до другого читання, підготовки відповідних поправок. Ми будемо брати активну участь у цьому.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юрій Чижмарь. Будь ласка.

ЧИЖМАРЬ Ю.В. Фракція Радикальної партії Олега Ляшка. Шановні колеги! Без сумніву, законодавство про працю — це ті найважливіші нормативні документи, наявність яких відрізняє сучасне цивілізоване залучення робочої праці від рабовласницького ладу. Зрозуміло, що прийняття кодексу має стати консенсусом між працівниками і роботодавцем, коли будуть врегульовані питання якісної праці, належних умов, справедливої оплати. Для роботодавця також мають бути створені умови для розвитку робочих місць, впровадження новітніх технологій виробництва.

Якщо ви поговорите з громадянами, то дізнаєтеся, що, на жаль, мало хто чув про те, що розробляється проект Трудового кодексу. Навіть у залі більшість народних депутатів лише сьогодні побачила його в порядку денному. Такий проект потребує ширшого обговорення не лише в сесійній залі чи у фракціях, а й у суспільстві.

Зрозуміло, що без обговорення з профспілками, трудовими колективами, без проведення парламентських слухань такий документ не може бути предметом нашого розгляду. Фракція Радикальної партії хотіла, щоб проект став свідченням консенсусу, переходу від соціалістичної до цивілізованої форми виробництва і залучення до праці. Таким чином він став би консенсусом для працівників і роботодавців. Працівник отримав би гідне робоче місце, гідну заробітну плату, а роботодавець — належні умови для

розвитку власного виробництва і залучення якісного трудового ресурсу.

Вважаю, що цей проект має бути суттєво доопрацьований із залученням широких верств громадськості.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги! Прошу запросити всіх народних депутатів до зали. Займіть свої місця. Ми завершуємо обговорення проекту Трудового кодексу.

Борислав Береза. Будь ласка, 1 хвилина.

Шановні колеги, займайте свої місця! Буде заключне слово. Надамо по 1 хвилині міністру юстиції України та міністру соціальної політики України.

БЕРЕЗА Б.Ю., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань запобігання і протидії корупції (одномандатний виборчий округ №213, м. Київ, самовисуванець). Шановні народні депутати! Лаконічність — сестра таланту, тому буду дуже коротко.

У цьому проекті дуже багато чого треба доопрацювати. Але зрозумійте, що Кодекс законів про працю України діє з 1971 року. Це радянський КЗпП, його треба змінювати. Представники “Опозиційного блоку” казали, що стоять на захисті будь-яких інтересів. Мені цікаво, чому вони чотири роки взагалі нічого не робили і не казали?

Зараз потрібно проголосувати за цей проект, а в комітетах дуже ретельно доопрацювати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги!

Міністр соціальної політики України. Будь ласка, 1 хвилина.

РОЗЕНКО П.В., *міністр соціальної політики України*. Шановні народні депутати! Я хочу кілька слів сказати з приводу обговорення, тим паче що лунало вже й моє прізвище. Скажу кілька слів щодо проекту і відреагую на виступи народних депутатів.

Я звертаюся до фракції Радикальної партії: ви постійно говорите про необхідність залучення інвестицій для розвитку економіки України. Але треба чітко зрозуміти, що інвестори не можуть бути зацікавлені вкладати гроші в українську економіку не лише через умови ведення бізнесу чи зменшення податків, а й через конкурентні умови функціонування ринку праці в Україні порівняно з іншими країнами. Це надзвичайно важливо, тому що коли вони до нас приїжджають, а ми показуємо їм Кодекс законів про працю України 1971 року, вони кажуть: хлопці, у якій країні ви живете?! Треба змінювати ці умови! Це ж дуже важливе питання. Колеги, ми останні серед пострадянських країн, які змінюють цю систему. Ми з цією реформою запізнилися на 14 років.

Юліє Володимирівно, я звертаюся до вас. Я завжди сприймаю критику. Єдине, я хочу, щоб у критиці ми були коректними. Коли я критикував проект Трудового кодексу Януковича, усі цитати датувалися 2010 роком. Тоді в проекті Трудового кодексу Януковича було збільшення робочого тижня до 48 годин, профспілки взагалі не брали участі у процесі підготовки. Справді, працівники перетворювалися на рабів, обмежувалися їхні трудові права. Усього цього немає у проекті Трудового кодексу, який ми розглядаємо, він суттєво “вчищений”.

Я пропоную всім сьогодні прийняти його в першому читанні та разом з профспілками, роботодавцями на базі комітету із залученням фахівців довести до сучасного стану, щоб він, з одного боку, сприяв інвестиціям, з іншого — захищав трудові права громадян. Я повністю погоджуюся з тим, що трудові права громадян мають бути належним чином затверджені.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Міністр юстиції України Павло Петренко. Будь ласка, 1 хвилина.

Готуємося до голосування.

ПЕТРЕНКО П.Д. Шановні колеги! Шановний Голово! Насправді предметом дискусії є питання, чи Україна продовжуватиме жити за советським Кодексом законів про працю 1970-х років, який є неефективним з точки зору захисту як працівника, так і роботодавця, чи Україна виконає своє зобов'язання для отримання безвізового режиму? Насправді це не якісь вимоги європейських партнерів, це рекомендації базово змінити законодавство, щоб воно відповідало європейським стандартам.

Я хочу підтримати виступи колеги міністра соціальної політики та колег із Комітету з питань європейської інтеграції. Трудовий кодекс має захищати кожну людину, яка повинна оцінюватися саме за своїми професійним якостями, а не за якимись іншим категоріями, які визначає роботодавець. Такий кодекс саме й забезпечить більше гарантій захисту для простого громадянина, який вступає у трудові відносини з роботодавцем. Звичайно, його треба доопрацювати, створити робочу групу, яка до другого читання максимально змінила б його, щоб він захищав...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги! Якщо дозволите, скажу кілька слів. З цієї трибуни пролунало, що працівника попереджають про звільнення за місяць, а не за два. Чули це всі? Цитую статтю 88: "Про наступне звільнення у зв'язку із скороченням роботодавець зобов'язаний письмово попередити працівника не пізніше ніж за два місяці". Просто треба читати документ, а потім коментувати. Це перше.

Далі, шановні друзі. Було зауваження, що буде рабство в Україні. Ми чули про повернення рабства. Передбачається, що роботодавець має право в разі простою тимчасово перевести

працівника на іншу роботу. На заперечення процитую статтю 68: “Роботодавець має право тимчасово перевести працівника на іншу роботу, в тому числі на вакантне робоче місце чи вакантну посаду, за його згодою”. Яке може бути рабство? У рабів нічого не питають, а тут письмова згода потрібна. Це друге.

Третє. Шановні колеги, було сказано, що дозволятиметься звільняти одиноких матерів. Стаття 108: “Забороняється звільнення вагітних жінок і жінок, які мають дітей віком до трьох років або дитину-інваліда, за ініціативою роботодавця, крім випадків ліквідації юридичної особи”. Якщо підприємство ліквідовано, не може бути інших питань. Далі — пряма норма, слухайте: “Забороняється звільнення одиноких матерів, які мають дітей віком до 15 років, крім випадків ліквідації юридичної особи”.

І ще одне, щодо нічних, надурочних робіт тощо. Шановні колеги, у статті 291 чорним по білому записано, що проектом передбачено обмеження залучення жінок до нічних, надурочних робіт, робіт у вихідні дні, дні державних і релігійних свят. Такі жінки залучаються до роботи лише за їхньою письмовою згодою. Іншого бути не може, і це, навпаки, захищає права жінок і повністю врегульовує стосунки між роботодавцем і працівниками.

Було багато слухних зауважень, пов'язаних з тим, що треба не два, а три тижні на внесення поправок. Дуже слухна пропозиція — під час підготовки до другого читання максимально залучити широкий загал, експертів, громадськість і профспілки. Хоча я можу зазначити, що цей проект погоджений із чотирма з п'яти профспілок, про що є письмове підтвердження в самому комітеті. Це свідчить про те, що ми маємо діалог, і цей діалог має бути ефективним, зокрема, під час підготовки до другого читання.

Я прошу вас зараз сконсолідуватися, бо це надзвичайно важливо, і взяти участь у голосуванні. Окремо була пропозиція Ірини Геращенко щодо внесення змін у редакцію першого

читання. Шановні колеги, я зараз поставлю цю пропозицію на сигнальне голосування, а народні депутати мають визначитися.

Ірина Геращенко. Будь ласка, 1 хвилина.

Займайте свої місця, колеги.

ГЕРАЩЕНКО І.В. Шановні колеги, це не пропозиція Ірини Геращенко, я ще раз наголошую на цьому.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вибачте, пропозиція, озвучена Іриною Геращенко.

ГЕРАЩЕНКО І.В. Це пропозиція Комітету з питань європейської інтеграції, Міністерства закордонних справ України та Міністерства юстиції України. Я прошу міністра юстиції підняти руку на підтвердження, що це правда. Прошу підняти руку заступника міністра закордонних справ Олену Зеркаль, яка представляє тут позицію міністерства. Це спільна позиція людей, які відповідають за євроінтеграцію. Просимо підтримати.

Дякуємо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, шановні колеги.

Тоді ми зробимо таким чином... Ще раз оголосити поправку?

Голосуємо щодо прийняття за основу. Сигнальне голосування з урахуванням пропозиції комітету і міністерств, яку оголосила Ірина Геращенко (*Шум у залі*). Давайте зробимо так: проголосуємо щодо прийняття за основу, а потім із пропозицією. Добре (*Шум у залі*).

Давайте проголосуємо щодо прийняття за основу в редакції комітету. Потім я поставлю на голосування пропозицію про включення цієї поправки. Домовилися? Будь ласка, три тижні, усе буде зроблено. Звичайно, ми домовилися, але проголосуємо після цього, бо є процедура. Визначилися, що ставимо на

голосування ad hoc і надаємо для внесення поправок три тижні, створюємо якісну професійну робочу групу і доопрацьовуємо з жінками, робітниками, профспілками, експертами до другого читання. Домовилися?

Отже, голосуємо щодо прийняття за основу, колеги. Голосуємо щодо прийняття за основу в редакції комітету. Я окремо поставлю на голосування із поправкою. Зараз проголосуємо щодо прийняття за основу без поправки. Голосуємо, колеги. Прошу всіх підтримати проект Трудового кодексу за основу з урахуванням позицій, які я щойно озвучив. Голосуємо! Голосуємо, колеги. Прошу підтримати.

“За” — 258.

Рішення прийнято.

Проект Трудового кодексу прийнято за основу.

Далі, колеги. Пропозиція комітету, озвучена Іриною Геращенко, збігається з пропозицією Міністерства юстиції України та Міністерства закордонних справ України.

Будь ласка, голосуємо. Ще раз зачитати? Надайте 1 хвилину, щоб зачитати поправку. Треба врахувати цю поправку під час підготовки до другого читання.

Ірина Геращенко. Будь ласка, ще раз зачитайте.

ГЕРАЩЕНКО І.В. Шановні колеги! Поправка звучить таким чином. Вслухайтеся, будь ласка. Абсолютно європейський варіант.

Забороняється будь-яка дискримінація у сфері праці, зокрема, порушення принципу рівності прав і можливостей, пряме або непряме обмеження прав працівників залежно від раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, гендерної ідентичності, сексуальної орієнтації (*Шум у залі*), етнічного, соціального та іноземного походження, віку, стану здоров'я, інвалідності, підозри чи наявності захворювання на ВІЛ/СНІД, сімейного та майнового стану, сімейних обов'язків, місця

проживання, членства у професійній спілці чи іншому об'єднанні громадян, участі у страйку, звернення або наміру звернення до суду чи інших органів за захистом своїх прав або надання підтримки іншим працівникам у захисті їхніх прав.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, ця пропозиція озвучена Іриною Геращенко вже двічі. Я формулюю наступну пропозицію, друзі: розглянути можливість врахування цієї поправки до другого читання. Послухайте, колеги, я вважаю, що це буде нормально: розглянути можливість врахування цієї правки до другого читання. Далі визначимося вже в комітеті. Друзі, немає жодних заперечень.

Прошу підтримати таке формулювання: розглянути можливість врахувати цю поправку під час підготовки до другого читання. Прошу підтримати. Голосуємо. Усе одно остаточне голосування — після розгляду у другому читанні. Ще будемо спілкуватися на цю тему. Будь ласка, голосуємо, друзі. Голосуємо!

“За” — 117.

Рішення не прийнято.

Дана поправка не знайшла підтримки.

Шановні колеги, на цьому відповідно до Регламенту я оголошую перерву... Колеги, хвилину! Три тижні підготовки до другого читання. Хвилину, поверніться на місце, будь ласка! Три тижні на внесення поправок. Друзі, не два, а три тижні. Прошу підтримати. Більш ретельна підтримка, друзі! *(Шум у залі)*.

Ставлю на голосування пропозицію про продовження терміну внесення поправок до проекту кодексу з двох до трьох тижнів. Це дасть можливість кожному з вас внести свої поправки. Я прошу підтримати. Три тижні ad hoc.

Голосуємо, колеги. Три тижні. Прошу підтримати. Три тижні ad hoc.

“За” — 257.

Рішення прийнято.

Дякую, друзі. Моїм розпорядженням буде створена відповідна робоча група.

Дякую.

Оголошується перерва на 30 хвилин.

(Після перерви)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, займайте, будь ласка, свої місця, продовжуємо роботу. Шановні колеги, займайте, будь ласка, свої місця! Продовжуємо роботу! У нас сьогодні ще дуже багато роботи.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України ПАРУБІЙ А.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги! Відповідно до порядку денного переходимо до наступного питання. Розглядається проект Закону України “Про зовнішню трудову міграцію” ([№2330а](#)). Запрошую до слова доповідача — голову Комітету з питань соціальної політики, зайнятості та пенсійного забезпечення Денісову Людмилу Леонтіївну. Будь ласка.

Це друге читання, товариство! Немає скороченої процедури. Ми переходимо до другого читання. Будь ласка.

ДЕНІСОВА Л.Л. Шановні колеги! Для підготовки даного законопроекту до другого читання в комітеті було створено робочу групу за участю представників Комітету з питань соціальної політики, зайнятості та пенсійного забезпечення, Комітету з питань європейської інтеграції, Міністерства соціальної політики, Міністерства закордонних справ, Міністерства юстиції, Міністерства фінансів, Державної міграційної служби та Державної фіскальної служби, Пенсійного фонду України, Державної служби зайнятості, профспілок, роботодавців, Уповноваженого Верховної

Ради України з прав людини, Національного банку України, науковців, Світового конгресу українців в Україні, а також Головного науково-експертного та Головного юридичного управлінь Апарату Верховної Ради України.

Робоча група провела чотири засідання, за результатами яких розроблено та представлено на ваш розгляд порівняльну таблицю, яка вам була роздана ще позавчора. Загалом до законопроекту надійшло 115 пропозицій від 14 народних депутатів, 57 з яких враховано, інші відхилено з різних підстав.

Засідання комітету за участю представників міністерств і відомств, працівники яких розробили положення проекту в робочій групі, а також представників Світового конгресу українців в Україні проведено 28 жовтня. У цілому законопроект, схвалений комітетом до другого читання, доповнено такими нормами.

У тексті законопроекту детальніше вписано понятійний апарат, встановлено, що трудовий мігрант — це особа, яка здійснює оплачувану діяльність, а не роботу, чим розширюється коло осіб, на яких поширюватиметься дія закону. Визначено категорії трудових мігрантів, які працюють на підставі трудового договору чи контракту, самостійно забезпечують себе роботою, надають оплачувані послуги, здійснюють іншу оплачувану діяльність, не заборонену законодавством держави перебування, на яких поширюватиметься дія закону. Встановлено, що Міністерство соціальної політики визначено не лише головним органом з реалізації політики зовнішньої трудової міграції, а й відповідальним за реінтеграцію трудових мігрантів, повернення їх в Україну. Визначено обов'язок держави забезпечувати реалізацію передбачених законопроектом прав трудових мігрантів, а не лише рівність трудових прав. Більш чітко визначено права трудових мігрантів, соціальний захист, державні гарантії консульського сприяння, а також осіб, що здобувають освіту. Я дуже прошу вас підтримати даний законопроект у другому читанні та в цілому.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, це надзвичайно важливий законопроект. Я прошу в залі уваги і тиші! Прошу поваги до промовця, до виборців, які делегували вас у парламент, і запрошую до професійної дискусії.

Отже, це один із тих законопроектів, що розроблено на виконання Плану дій щодо лібералізації ЄС візового режиму для України. До законопроекту внесено низку поправок, частину з яких враховано комітетом, частину відхилено. Увага! Зараз пройдемося по тих поправках, які було відхилено. Якщо автори наполягатимуть, надаватиму їм слово.

Поправка 11 народного депутата Гопко. Наполягає? Ні.

Поправка 14 народного депутата Гопко. Наполягає? Ні.

Поправка 15 Гопко. Не наполягає.

Поправка 16 Гопко. Не наполягає.

Поправка 17 Гопко. Не наполягає.

Поправка 18 Гопко. Не наполягає.

Швиденько, поки не дійшла.

Поправка 19 Гопко. Не наполягає.

Поправка 20 Гопко. Не наполягає.

Поправка 21 Шухевича. Наполягає.

Увімкніть, будь ласка, мікрофон народного депутата Юрія Шухевича.

ШУХЕВИЧ Ю.-Б.Р., заступник голови Комітету Верховної Ради України у справах ветеранів та інвалідів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, Радикальна партія Олега Ляшка). Шановний пане головуєчий! Шановні народні депутати! Хочу подякувати в першу чергу тим організаціям трудових мігрантів, які також долучилися до опрацювання законопроекту, бо я в тісній співпраці з ними ті поправки розробляв.

У чому суть поправки? Зараз зачитають її текст.

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. “Зовнішня трудова міграція — переміщення громадян України, пов’язане”... Це поправка 6, ми повернемося до неї, вона врахована редакційно, але не врахована... Пан Юрій просить її проголосувати.

“Зовнішня трудова міграція — переміщення громадян України, пов’язане з перетинанням державного кордону з метою здійснення оплачуваної діяльності в державі перебування”.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пані Людмилу, прокоментуйте, будь ласка.

ДЕНІСОВА Л.Л. Шановні колеги, комітет відхилив цю поправку, тому що запропонована термінологія була відхилена, оскільки вписані в законопроекті поняття “трудова міграція” та “зовнішня трудова міграція” ширші та поглинають їх. Запропоновані поняття “роботодавець”, “наймач”, “умови праці”, “охорона праці” не є предметом регулювання цього законопроекту.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Пане Юрію, наполягаєте на голосуванні? Ви мене чуєте? Наполягаєте?

Я ставлю на голосування поправку 6 народного депутата Шухевича. Хто підтримує внесення даної поправки, прошу проголосувати. Будь ласка. Комітет відхилив. Голосуємо.

“За” — 125.

Рішення не прийнято.

Ми повернулися до поправки 6 і рухаємося далі.

Поправка 22 народного депутата Крулька. Наполягає? Ні.

Поправка 24 народного депутата Шухевича. Наполягаєте? Будь ласка, визначатимемося шляхом підняття руки, а я надаватиму вам слово. Увімкніть, будь ласка, мікрофон народного депутата пана Юрія Шухевича.

ШУХЕВИЧ Ю.-Б.Р. Поправка стосується того, що враховані трудові мігранти, але не враховані члени їхніх родин. То є поправка 23.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я перепрошую, поправка 23 — народного депутата Дроздика.

ДЕНІСОВА Л.Л. Поправка 23 не пана Шухевича і не стосується цього питання. Наголошую, що до законопроекту вносили одну поправку, і комітет її врахував, але статтю 2 “Сфера дії закону” треба доповнити пунктом 5 частини першої, яким передбачити, що дія закону поширюватиметься не лише на трудових мігрантів, а й на членів їхніх сімей. Тому я прошу поставити на голосування і підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ми говоримо про поправку 23 Дроздика і Помазанова. Мені дуже цікаво, і це важливо відповідно до Регламенту, чи автори даної поправки вимагають голосування?

Крулько. Будь ласка, 1 хвилина. Хоча це не передбачено Регламентом.

КРУЛЬКО І.І., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія “Всеукраїнське об’єднання “Батьківщина”). Фракція “Батьківщина”. Шановні колеги, що пропонується? Колеги Дроздик і Помазанов внесли поправку 23, щоб визначити коло осіб, на яких поширюватимуться норми закону про трудових мігрантів. Але у зв’язку з тим, що цей перелік не є виключним, я цілковито підтримую колегу Шухевича щодо доповнення після пункту 4 пунктом 5: “членів сімей трудових мігрантів”, і в такому формулюванні прийняти цю поправку. Ми погоджуємося.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, зараз відбудеться голосування. Я прошу всіх зайти до залу, зайняти робочі місця. Я прошу пані Людмилу повторити для стенограми норму, запропоновану для голосування. Прошу народних депутатів зайти до залу і зайняти свої місця.

Будь ласка, пані Людмילו.

ДЕНІСОВА Л.Л. “Стаття 2 “Сфера дії закону”. Дія цього Закону поширюється на трудових мігрантів, які:

- 1) працюють на підставі трудового договору (контракту);
- 2) самостійно забезпечують себе роботою;
- 3) надають оплачувані послуги (виконують роботи);
- 4) здійснюють іншу оплачувану діяльність, не заборонену законодавством держави перебування;
- 5) є членами сімей трудових мігрантів”.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Товариство, голова комітету озвучила нову редакцію поправки, яка консолідує весь зал і підтримана всіма фракціями. Нам важливо лише мати достатньо голосів для її підтримки. Тому ще раз прошу народних депутатів із кулуарів зайти до залу. Для нас зараз важливе позитивне, результативне голосування.

Готові голосувати? Шановні колеги, я ставлю на голосування поправку 23 в редакції, яку щойно озвучила з трибуни голова комітету Людмила Денісова. Я прошу проголосувати за підтримку цієї поправки. Прошу взяти участь у голосуванні.

Шановні колеги, голосуємо і підтримуємо. Прошу підтримати. Голосуємо!

“За” — 246.

Рішення прийнято.

Потенціал потужний, дякую за підтримку. Рухаємося далі.

Поправка 24 Шухевича. Увімкніть мікрофон Шухевича.

ШУХЕВИЧ Ю.-Б.Р. Наполягаю! Ось у чому річ. Дія закону не поширюватиметься на трудових мігрантів, які шукають і знайшли притулок у державі перебування. Я вимагаю виключити слово “шукають”, тому що багато емігрантів приїжджають, подають документи, їм відмовляють, вони подають апеляцію. Тим часом вони живуть і працюють. Виходить, що їх позбавляють цього права. Ви розумієте, люди добрі? Та там роками так живуть! Ми позбавляємо їх усіх прав. Вдумайтеся! Я прошу підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Пані Людмило, прокоментуйте.

ДЕНІСОВА Л.Л. Комітетом не була підтримана ця поправка, тому що пропозиція щодо непоширення дії закону на осіб, які шукають притулок у державі перебування, не може бути врахована, оскільки редакція уряду ширша. Крім того, метою перебування цієї категорії громадян України в іншій державі є отримання притулку, а не здійснення оплачуваної діяльності. Отже, громадяни України, які шукають притулок в іншій державі, мають іншу мету та інші наміри перебування за кордоном, ніж ті, які виїжджають з метою здійснення оплачуваної роботи. Тому ми не підтримали даної поправки.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Голова комітету пояснила, чому дана поправка не була підтримана. Але я все одно ставлю на голосування поправку 24 народного депутата Юрія Шухевича. Хто підтримує дану поправку, прошу проголосувати. Будь ласка, голосуємо.

“За” — 155.

Рішення не прийнято.

Рухаємося далі. Поправка 25 народного депутата Мельника. Не наполягає.

Поправка 28 Мельника. Не наполягає.

Поправка 29 народного депутата Шухевича. Не наполягає.

Поправка 30 народного депутата Голубова. Не наполягає.

Поправка 31 Мельника. Не наполягає.

Поправка 36 Крулька. Іване, друже, поправка 36. Не наполягає.

Поправка 39 Шухевича. Між нами хтось стоїть. Будь ласка, нехай відійде, бо я вас не бачу. Не наполягає.

Поправка 43 Шухевича. Не наполягає.

Поправка 44 народного депутата Гопко. Не наполягає.

Поправка 46 Крулька. Не наполягає.

Поправка 49 Гопко. Наполягає. Увімкніть, будь ласка, мікрофон пані Ганни.

ГОПКО Г.М., голова Комітету Верховної Ради України у закордонних справах (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія “Об’єднання “Самопоміч”). Доброго дня, шановні колеги. Мені взагалі не зрозумілі мотиви відхилення цієї поправки. Чому центральний орган у сфері культури може здійснювати заходи, спрямовані на популяризацію української культури та надбань народу, а органи у сфері освіти державної мовної політики здійснити не можуть?

Пропоную підтримати цю поправку і викласти норму в такій редакції: “Центральні органи виконавчої влади, що реалізують державну політику у сфері освіти, культури та мистецтва, державну мовну політику, забезпечують здійснення заходів, спрямованих на популяризацію за межами України української мови та культурних надбань українського народу”. Прошу підтримати цю поправку.

Дякую.

ДЕНІСОВА Л.Л. Автори пропонують покласти на Міністерство освіти обов’язок здійснювати популяризацію освітніх послуг

за кордоном. Пропозицію відхилено, оскільки частиною четвертою статті 9 законопроекту вже передбачено, що центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізовує державну політику у сфері освіти і науки, здійснює міжнародне співробітництво з питань освіти та забезпечує реалізацію конституційного права та обов'язкову загальну середню освіту трудових мігрантів і членів їхніх сімей.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Наполягаєте на голосуванні? Наполягає.

Отже, комітет пояснив свою позицію, але тим не менше автор наполягає, і я ставлю на голосування поправку 49 народного депутата Гопко. Прошу проголосувати. Будь ласка, голосуємо.

“За” — 165.

Рішення не прийнято.

Далі. Поправка 50 народного депутата Шухевича. Не наполягає.

Поправка 52 народного депутата Шухевича. Наполягає.

Увімкніть, будь ласка, мікрофон Шухевича.

ШУХЕВИЧ Ю.-Б.Р. Пане головуєчий! Прошу поправки 52 і 54 об'єднати та дозволити мені виступити одразу щодо обох.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка.

ШУХЕВИЧ Ю.-Б.Р. Шановні панове депутати! У даній поправці вимагається під час укладання договорів про трудову міграцію оголошувати їх проекти для ознайомлення, особливо тим людям, які працюють в імміграції. Ми мали таку спробу у 2009 році, коли наш уряд хотів укласти договір з Італією, що позбавило б людей, які там працювали, права на пенсію згідно з італійським законодавством. Нам відповіли, що тільки після ратифікації договору.

Ми довідалися, повідомили міграційні служби, зуміли зупинити цей процес. Такий договір позбавив би людей права на пенсії за італійським законодавством. Тому я прошу вас уважно поставитися до цього і підтримати мою поправку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

ДЕНІСОВА Л.Л. Можна я зачитаю цю поправку? Поправка стосується назви статті 13. “Забезпечення права трудових мігрантів і членів їх сімей на інформацію та погодження проектів міжнародних договорів з питань захисту прав трудових мігрантів і членів їх сімей”. Ми відхилили цю поправку, тому що порядок погодження, підписання і ратифікації міжнародних договорів та угод врегульовано спеціальним Законом “Про міжнародні договори України”.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Комітет пояснив свою позицію.

Пане Юрію, відповідно до Регламенту я мушу поставити на голосування окремо кожну поправку — 52 і 54. Першою я ставлю на голосування поправку 52 народного депутата Шухевича. Хто підтримує дану поправку, прошу проголосувати. Будь ласка.

“За” — 152.

Рішення не прийнято.

Поправка 53 Івана Крулька. Не наполягає.

Поправку 54 ми щойно обговорювали. Я лише поставлю її на голосування. Отже, поправка Шухевича, яку ми щойно обговорювали. Хто підтримує поправку 54 народного депутата Шухевича, прошу проголосувати.

“За” — 156.

Рішення не прийняте.

Далі. Поправка 59 Гопко. Не наполягає.

Поправка 61 Шухевича. Не наполягає.

Поправка 62 Крулька. Іване, працюйте. Поправка 62 Крулька.
Не наполягає.

Поправка 64 Гопко. Не наполягає.

Поправка 65 Шухевича. Не наполягає.

Поправка 66 Крулька. Не наполягає.

Поправка 67 Гопко. Не наполягає.

Поправка 68 Шухевича. Не наполягає.

Поправка 71 Гопко. Не наполягає.

Поправка 73 Крулька. Не наполягає.

Поправка 75 Гопко. Наполягає.

Увімкніть мікрофон, будь ласка.

ГОПКО Г.М. Шановні колеги! Із незрозумілих причин комітет відхилив поправку щодо перевезення в Україну тіла чи праху померлого громадянина України, яке має здійснюватися за сприяння дипломатичних або консульських представництв України. Підкреслюю: формулювання досить гнучке і не означає, що наші дипломати мають возити труни. Але це означає, що консульське представництво України за кордоном має сприяти в міру можливостей перевезенню в Україну тіла чи праху померлого, якщо до консульства звернулися з цього приводу наші громадяни. Прошу підтримати в такій редакції: “за сприяння дипломатичних або консульських представництв України”.

Дякую.

ДЕНІСОВА Л.Л. Дякую. Вказані пропозиції відхилено, оскільки редакція законопроекту, прийнятого в першому читанні, ширша за варіанти, запропоновані народними депутатами, у тому числі пані Гопко. Урядовою редакцією передбачається, що перевезення в Україну тіла (праху) померлого здійснюється відповідно до законодавства. Крім того, якщо ми врахуємо зараз запропоновану поправку, то треба буде внести зміни до кількох законів.

Я думаю, якщо ми маємо таку мету, треба розробити окремий документ, яким внести зміни до всіх законодавчих актів, що регулюють діяльність консульських і дипломатичних представництв України.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ми почули думку комітету. Я ставлю на голосування поправку Ганни Гопко. Хто підтримує поправку 75, прошу проголосувати. Будь ласка, голосуємо.

“За” — 173.

Рішення не прийнято.

Поправка 76 Шухевича. Наполягає.

Увімкніть, будь ласка, мікрофон Шухевича.

ШУХЕВИЧ Ю.-Б.Р. Оскільки не проголосували попередню поправку пані Гопко, прошу вас, проголосуйте наступну поправку Крулька. Вони всі три практично ідентичні — суто редакційні. Я прошу.

ДЕНІСОВА Л.Л. Можна, я прочитаю поправку, яка ставиться на голосування?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Звичайно, пані Людмило, це ваш обов’язок.

ДЕНІСОВА Л.Л. “У разі смерті трудового мігранта, що стався під час провадження ним трудової діяльності на території держави перебування, перевезення в Україну тіла (праху) померлого здійснюється відповідно до законодавства дипломатичними або консульськими представництвами України”.

Відповідь така само. Автор пропонує здійснювати перевезення відповідно до чинного законодавства. Якщо ми внесемо таку поправку, то треба буде внести зміни до всіх останніх законопроектів.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, ми почули аргументацію комітету. Я ставлю на голосування поправку 76 народного депутата Шухевича. Хто підтримує дану поправку, прошу голосувати.

“За” — 185.

Рішення не прийнято.

Поправка 77 Крулька. Увімкніть мікрофон, будь ласка.

КРУЛЬКО І.І. Фракція “Батьківщина”, міжфракційне об’єднання “Світове українство”. Оскільки дві попередні поправки не набрали 226 голосів, я хочу, щоб зал дуже уважно послухав, про що йдеться. Це аналогічна поправка.

Мова йде про те, що в разі смерті нашого співвітчизника — трудового мігранта за кордоном його тіло або прах переправляється на територію України. Слова “відповідно до законодавства” враховуємо, але “за сприяння” чи “за допомогою дипломатичних або консульських представництв”... Це не імперативна норма, але дуже важливо вказати, що дипломатичні представництва допомагатимуть перевезти тіло загиблого українця в Україну і поховати тут.

Я дуже прошу народних депутатів дослухалися і підтримати цю поправку. Це не імперативна норма, але дуже важлива для забезпечення прав трудових мігрантів та їхніх родин, які очікують на наші дії. Прошу зал підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, пані Людмило.

ДЕНІСОВА Л.Л. Я вже прокоментувала. Ця редакція була погоджена на засіданні комітету за участю представництва і української діаспори. Тобто як визначиться зал. Просто тоді треба прийняти й інші поправки.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, я поставлю на голосування, не треба галасувати. Я ставлю на голосування поправку 77 народного депутата Крулька. Хто підтримує дану поправку, прошу проголосувати.

“За” — 214.

Рішення не прийнято.

Поправка 79.

Пані Людмило! Пані Людмило Денісова!

Шановні колеги, не всі встигли проголосувати за поправку Івана Крулька. Я чую із залу голоси, тому повторно ставлю поправку на голосування.

Нехай пані Людмила ще раз прокоментує, і ми поставимо повторно на голосування.

ДЕНІСОВА Л.Л. “У разі смерті трудового мігранта, що сталася під час провадження ним трудової діяльності на території держави перебування, перевезення в Україну тіла (праху) померлого здійснюється відповідно до законодавства за допомогою дипломатичних або консульських представництв України”.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Назвіть номер поправки.

ДЕНІСОВА Л.Л. Поправка 77.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 77. Отже, шановні колеги, я ставлю ще раз на голосування поправку 77 народного депутата Крулька. Комітет у цілому не заперечує. Правильно? Не заперечує. Хто підтримує дану поправку, прошу голосувати. Будь ласка, голосуємо.

“За” — 264.

Рішення прийнято. Вітаємо автора поправки.

Рухаємося далі. Поправка 79 Крулька. Наполягаєте? Увімкніть мікрофон, будь ласка.

КРУЛЬКО І.І. Фракція “Батьківщина”, міжфракційне об’єднання “Світове українство”. Хочу сказати, що законопроект до другого читання було дуже детально доопрацьовано, зокрема Світовим конгресом українців. Ми знайшли компроміси щодо всіх норм, тому я знімаю наступні поправки, відхилені комітетом, і пропоную прийняти законопроект у другому читанні та в цілому.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Шановні колеги, я хочу підтвердити, що цей законопроект, як майже всі законопроекти в рамках лібералізації безвізового режиму, пройшли дуже важкий шлях. Комітет провів величезну узгоджувальну роботу зі Світовим конгресом українців, міжнародними та українськими експертами. Те, що ми маємо на руках — результат дуже важкої роботи народних депутатів у комітетах, із громадськими структурами. Дякую пану Крульку за зняття поправок. Ми сьогодні обмежені в часі, попереду ще багато законопроектів, тому рухаємося далі. Давайте розглянемо поправки швидко і лаконічно.

Поправка 80 народного депутата Продан. Наполягає? Увімкніть, будь ласка, мікрофон.

ПРОДАН О.П., *член Комітету Верховної Ради України з питань податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, партія “Блок Петра Порошенка”)*. Шановні колеги, цим законопроектом Україна як держава вперше визнає наявність трудових мігрантів за кордоном, визначає їхні права, гарантує їм та їхнім сім’ям виконання рамкових зобов’язань, що треба було зробити багато років тому. Я хочу подякувати комітету і міністерству. Дуже прошу всіх підтримати цей законопроект у другому читанні та в цілому. Він, справді, потрібен.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Вашу поправку ми голосувати не будемо.

Поправка 82 Гопко. Не наполягає.

Поправка 83 Крулька. Не наполягає.
Поправка 84 Продан. Не наполягає. Дуже добре.
Поправка 90 Мельника. Не наполягає.
Поправка 91 Гопко. Не наполягає.
Поправка 96 Гопко. Не наполягає.
Поправка 97 Крулька. Не наполягає.
Поправка 98 Шухевича. Наполягає. Увімкніть, будь ласка, мікрофон.

ШУХЕВИЧ Ю.-Б.Р. Хочу подякувати залу за те, що підтримали поправку Крулька. Хочу також подякувати українцям за кордоном, які багато працювали над цим законопроектом. Дякую. Я знімаю всі свої наступні поправки.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дуже дякую, пане Юрію.
Поправка 99 Брензовича. Не наполягає.
Поправка 101 Гопко. Не наполягає.
Поправка 102 Крулька. Не наполягає.
Поправка 106 Мельника. Не наполягає.
Поправка 108 Мельника. Не наполягає.
Поправка 112 Гопко. Наполягає.
Увімкніть, будь ласка, мікрофон.

ГОПКО Г.М. Колеги, знімаю всі свої наступні поправки, але прошу повернутися до поправки 5.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ви забули всім подякувати.

ГОПКО Г.М. Я всім дякую і знімаю всі наступні поправки, їх там ще доволі багато. У чому суть поправки 5? У запропонованому комітетом визначенні зовнішньої трудової міграції дуже чітко зазначено, що це переміщення громадян України, пов'язане з перетинанням державного кордону України з метою здійснення

оплачуваної діяльності в державі перебування, не забороненої законодавством цієї держави.

Ми пропонуємо вилучити слова “не забороненої законодавством цієї держави”. Зрозуміло, що всі апріорі мають дотримуватися законодавства держави перебування. Давайте будемо розумно формулювати норми закону, не шкодячи власній державі і громадянам. Це також позиція і Світового конгресу українців — визначити трудову міграцію як здійснення оплачуваної діяльності в державі перебування. Крапка. Тому що всі наші громадяни мають дотримуватися законодавства. Прошу цю поправку підтримати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. З вашого дозволу, ми завершимо розгляд цих поправок, а потім повернемося до поправки 5, на якій ви наполягаєте. Домовилися?

Поправка 113 Гопко. Не наполягає.

Поправка 114 Гопко. Не наполягає.

Поправка 115 Гопко. Не наполягає.

Ми завершили розгляд усіх поправок. Залишається лише поправка 5. Я дуже прошу висловитися з цього приводу голову комітету. Я бачу логіку в тому, що говорить пані Ганна, але нехай прокоментує комітет.

Шановні колеги, за кілька хвилин відбудеться надважливе голосування. Я прошу всіх із кулуарів зайти до залу. Прошу секретаріат Верховної Ради повідомити народних депутатів у буфетах, закликати до залу і підготуватися до голосування.

Будь ласка, пані Людмила, прокоментуйте.

ДЕНІСОВА Л.Л. Про що йдеться? Ми обговорювали це питання дуже ретельно на засіданні комітету. На жаль, вас там не було. Думку комітету підтримав Світовий конгрес українців. Людина, яка шукає роботу чи здійснює оплачувану діяльність,

повинна дотримуватися законодавства держави перебування — займатися роботою, що не заборонена в цій державі. Тому поправку було відхилено.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я поставлю на голосування, але надам ще 30 секунд для репліки пані Ганні. Будь ласка.

ГОПКО Г.М. Пані Людмило, я шалено вдячна вам за роботу і за те, що ви долучили до неї Світовий конгрес українців. Я, справді, не була присутня на засіданні комітету, тому що в мене було дуже багато міжнародних делегацій. Але мій помічник відвідував усі засідання і брав участь у доопрацюванні.

У чому важлива суть цієї поправки? Якщо ми не вилучимо цієї фрази, це означатиме, що всі громадяни, які працюють не зовсім легально, не є трудовими мігрантами. А це не так. Тому Світовий конгрес українців просить усе-таки врахувати цю невелику поправку. Я думаю, що і пан Крулько, і решта авторів погодяться.

ДЕНІСОВА Л.Л. Про що йдеться? Людина працює, вона може не укласти трудового договору. Вона самозайнята, але вона не може займатися роботою або надавати послуги, які заборонені в цій державі. Лише про це.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, позиції зрозумілі, можемо голосувати.

Шановне товариство, хто підтримує поправку 5 народного депутата Ганни Гопко, прошу проголосувати.

Будь ласка, голосуємо.

“За” — 262.

Рішення прийнято.

Вітаємо автора поправки. Дякуємо голові комітету, народним депутатам за активну роботу.

Перед голосуванням слово надається міністру соціальної політики України Розенку, 1 хвилина.

За хвилину голосування. Прошу всіх зайти до залу!

РОЗЕНКО П.В. Я скажу дуже коротко. Хочу всім шановним народним депутатам нагадати, яка важка дискусія була в нас під час прийняття цього законопроекту в першому читанні. Навіть за основу цей законопроект ми тоді проголосували не з першого разу. Але тоді уряд і комітети пообіцяли об'єднатися і спільно з громадськими організаціями доопрацювати цей законопроект.

Справді, так і відбулося. Комітет провів титанічну роботу, залучивши Світовий конгрес українців, народних депутатів, організації мігрантів. Сьогодні ми вже маємо досконаліший документ, який варто підтримати. Він по суті та за формою реформаторський. Уперше питання порушено на законодавчому рівні, затверджено саме розуміння трудової міграції та захисту прав мігрантів. Я прошу підтримати і дякую всім за роботу.

Веде засідання Голова Верховної Ради України
ГРОЙСМАН В.Б.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую міністру за коментар. Справді, працювали спільно. Я дякую всім, хто долучився до якісної підготовки до другого читання. Прошу підготуватися до голосування.

Ставиться на голосування пропозиція про прийняття проекту Закону “Про зовнішню трудову міграцію” ([№2330а](#)) у другому читанні та в цілому. Прошу підтримати, колеги. Голосуємо!

“За” — 304.

Рішення прийнято. Дякую за підтримку.

Шановні колеги, є кілька організаційних питань, які ми маємо вирішити. Але перед тим послухайте дуже уважно. Ми маємо проголосувати одне рішення, маємо розглянути низку законопроектів, таблиці до яких вам роздані.

У мене є пропозиція проголосувати за продовження вечірнього засідання, як передбачено Регламентом, щоб працювати до вичерпання питань, пов'язаних з безвізовим режимом, рентою на газ, мораторієм на продаж землі, виборами у Маріуполі.

Я прошу підтримати цю пропозицію, колеги, 226-ма голосами. Прошу голосувати, друзі, щоб на вечірньому засіданні ми продовжили розгляд цих питань. Прошу підтримати. Голосуємо.

“За” — 304.

Рішення прийнято.

Друзі, дякую вам за підтримку.

Шановні колеги, послухайте далі. Не розходьтеся, будь ласка.

Я прошу розглянути можливість включення до порядку денного законопроекту №3191, внесеного бюджетним комітетом. Прошу підтримати пропозицію про включення до порядку денного. У нас до перерви ще 10 хвилин. Проект Закону “Про внесення змін до Закону України “Про Державний бюджет України на 2015 рік” щодо видатків Державного управління справами” ([№3191](#)). Прошу голосувати.

“За” — 235.

Рішення прийнято. Ідемо працювати в комітет.

Друга позиція. У нас є ще два законопроекти, які ми голосували, але не включили до порядку денного сесії. Це проект Закону “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо невідворотності покарання осіб, які вчинили тяжкі та особливо тяжкі злочини” ([№3196](#)). Прошу підтримати пропозицію про включення до порядку денного. Голосуємо, друзі. Прошу підтримати.

“За” — 192.

Рішення не прийнято.

І останній документ, який не набрав необхідної кількості голосів. Проект Закону “Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України щодо строків досудового розслідування” ([№3197](#)). Друзі, прошу підтримати. Визначайтеся.

“За” — 164.

Рішення не прийнято.

Також не набрав необхідної кількості голосів.

Далі, друзі. У нас є низка проектів постанов щодо формування комітетів Верховної Ради України. Ми завжди повторюємо, що комітети дуже повільно формуються. Я вважаю, що задовольнити право кожного народного депутата працювати в тому чи іншому комітеті — це наш обов’язок.

Шановні друзі, увага! Я хочу внести на ваш розгляд проект постанови [№3115](#) і надати можливість Ірині Степанівні Луценко працювати у складі Комітету з питань податкової та митної політики. Це питання пройшло розгляд у комітеті. Я прошу його підтримати. Готові? Трохи тихіше, будь ласка! Прошу, трохи тихіше! Зараз будуть інші проекти постанов, їх тут чотири або п’ять. Це п’ять різних проектів постанов. Голосуємо. Прошу підтримати.

“За” — 216.

Рішення не прийнято.

Ще раз, колеги. Дуже уважно.

Це проект постанови №3115 Верховної Ради України про членство в комітетах. Мова йде про народного депутата України Ірину Луценко. Прошу підтримати пропозицію. Прошу голосувати. Я прошу всіх колег із всіх фракцій і груп підтримати. Будь ласка, голосуємо. Прошу підтримати, друзі!

“За” — 202.

Рішення не прийнято.

Зрозуміло, немає необхідної кількості голосів у залі. Це кадрове питання, ми зможемо ще повернутися до його розгляду.

Шановні колеги, у нас є низка законопроектів, над якими ми будемо працювати на вечірньому засіданні. Усі таблиці роздані, прошу ретельно з ними попрацювати.

Відповідно до доручення прошу Першого заступника Голови Верховної Ради України Андрія Володимировича Парубія зібрати ще раз робочу групу з представників фракцій та груп, пройтися ще раз по всіх цих законопроектах, зокрема, за участю Міністерства юстиції, узгодити всі позиції для результативного голосування.

Дякую, колеги. Ранкове пленарне засідання оголошується закритим. О 16 годині я прошу прибути без запізнень. О 16 годині ми продовжимо нашу роботу.

Дякую, шановні колеги.

ЗАЯВИ НАРОДНИХ ДЕПУТАТІВ УКРАЇНИ ЩОДО ГОЛОСУВАННЯ

До Голови Верховної Ради України ГРОЙСМАНА В.Б. звернулися із заявами народні депутати України:

ГОЛУБОВ Д.І. *(одномандатний виборчий округ №136, Одеська область, партія “Блок Петра Порошенка”)*: “Прошу не враховувати мого голосу в результатах поіменного голосування під час голосування поправки, озвученої народним депутатом Геращенко І.В., під час розгляду у другому читанні проекту Трудового кодексу України ([№1658](#)) на пленарному засіданні 5 листопада 2015 року”.

СЕМЕНЧЕНКО С.І. *(загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія “Об’єднання “Самопоміч”)*: “В зв’язку з технічною помилкою я не проголосовав за законопроект [№3155](#). Прошу зачесть мій голос “за”.

СОТНИК О.С. *(загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія “Об’єднання “Самопоміч”)*: “У зв’язку з тим, що під час голосування у другому читанні законопроекту [№2330а](#) не спрацювала моя картка, прошу вважати мій голос “за”.

СЮМАР В.П. *(загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія “Народний фронт”)*: “Прошу зарахувати мій голос “за” під час голосування проекту Трудового кодексу України [№1658](#) від 27 грудня 2014 року з урахуванням підтримки мною поправки, озвученої народним депутатом Іриною Геращенко, про неприпустимість дискримінації, зокрема за сексуальною орієнтацією, оскільки моя картка народного депутата України не спрацювала через технічні несправності системи “Рада”.

ШИПКО А.Ф. (одномандатний виборчий округ №35, Дніпропетровська область, самовисуванець): “Прошу зарахувати мій голос “за” під час голосування законопроекту [№1658](#)”.